

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖG

MAN

GRUNDLAGD AF
FRITHIOF HELLBERG
FÖR KVINNAN OCH HEMMET

SÖNDAGEN DEN 9 APRIL 1916.

HUFVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERARE:
ELIN WAGNER.

Fröken Edström och herr Stockman som Manon Lescaut och chevalier Des Grieux i
J. Massenets opera "Manon" på Kgl. teatern. — Ateljé Jæger foto.

VESTERGRENS HÖRN.

Af FANNY ALVING.

(MAJA X.)

DET VAR TVÅ HERRAR, SOM SUTTO och rökte på verandan till ett gammalt hvitmåladt hus. Huset låg i en småstad, och staden låg vid sjön. Från verandan syntes en bit af en vidsträckt och mörkgrå fjärd.

Den var mörkgrå, därför att himlen var blyertsfärgad. Och himlen stod och speglade sig i fjärden.

Det var en höstdag, och ett tyst, tungt regn föll sakta kring verandan. Luftan var mild och mättad af väta. Från fjärden kom inte en vindfläkt, och inte ett ljud hördes. Det var som om hela trädgården stått och hållit andan, medan den lät sig smekas, tyst och mjukt af regnet. Då och då singlar ett blad ner ur lönnarna, men det föll ljudlöst.

De bägge herrarne hade ingenting sagt på en god stund. Den ena af dem, stadens gamle läkare, satt och såg utåt fjärden. Hans ögon under de buskiga, gråa ögonbrynen slirrade liksom tankfullt på en hvit prick på andra sidan vattnet. Det var en ko, som stod orörlig nere vid stranden därborta.

"Det är en egendomlig tid på året, den här löffällningen", sade han plötsligt, som om han suttit och tänkt, och anmärkningen varit produkten af hvad han tänkt på.

"Ja", sade den andre. Det var en ung man med pincenez, stadens nye häradshövding. "Egentligen en melankolisk tid."

"Mycket", sade doktorn. Han drog ett bloss på cigarren.

"I en storstad tänker man inte på det", fortfarande häradshövdingen. "Men här är det sjutton, hvad man märker allting. Det är, som om man hade naturen alldeles in på skinnet. Jag har börjat intressera mig för termometern."

"Ja, det är ett symptom", sade doktorn. "Och när du har bott här i trettio år som jag, har du barometer och solur. Och då vet du, hur gammal hvarenda buske är i din trädgård. Du vet, när dina äppelträd ha sin födelsedag."

"Och hvad de heter, kanske?" Häradshövdingen drog på munnen.

"Ja, kanske det", sade doktorn. "Vet du, vi hade nästan sorg i förra veckan, Anna och jag. Vi måste ta bort fyra buskar, för det hade kommit krusbärsdag på dem. De kunde inte räddas. Men det var ingen riktigt rolig dag."

Häradshövdingen hade slutat småle.

"Ja, och vet du, tänk att det kan jag förstå", sade han. "Men i fjol skulle jag inte ha förstått det. Det är huggarn —" Han afbröt sig.

"Hvilket är huggarn?"

"Hvad det förändrar ens sätt att se, att bli bofast i en sådan här liten afkrok. Man får sådana besynnerliga intressen. Vet du hvad?"

"Nej!"

"Jo, ibland går jag och undrar, på hvilken fläck af kyrkogården jag kommer att ligga om femtio år. Det intresserar mig riktigt."

Doktorn drog ett bloss på sin cigarr. "Jag ska ha biten under de bägge björkarna, så den kommer att vara upptagen. Men kullen bredvid är häller ingen dum plats." Han knäppte af askpelaren på cigarren öfver verandaräcket.

"Ja, men den är ju inte ledig?"

"Nu ja. Men det är jämnt ett dygn sedan unge Vestergren kom dit. Så om tjugu år blir den ledig. De få bara ligga i tjugu, om det inte är familjegraf. Och det är inte hans."

Häradshövdingen svarade ingenting på anmärkningen. Han satt och såg uppåt kronan på en af lönnarna. Stammen var mörkt askgrå, och vätan hade fördjupat det askgråa. Det var, som om han hade kunnat se långt in i färgen. Kronan stod ännu rund af lum-mighet, fast bladen föllo. Ett och annat blad lyste safftigt mörkgrönt.

"Det var skada på unge Vestergren", sade doktorn plötsligt kring cigarren. "Ibland kan man inte hjälpa, att man frågar sig själf som en gammal käring: Hvarför skulle en pojke som han behöfva dö. Det finns ju så många stackars kräk, som hade behöft det bättre."

"Ja —"

"En grann pojke och ett alldeles ovanligt hufvud. Vestergrenarna ä' begåfningar allihop, och det är aldrig någonting fnoskigt med dem. Alltid naturvetenskap eller matematik, aldrig författeri och sådant där. Nerver som koppartråd och en absolut sund fantasi. Det är ovanligt nu för tiden."

"Hvad menar du?"

"Jag menar ingenting särskildt. Men jag undrar, hvad du skulle taxera min koppartråd till, om jag skulle berätta en sak?"

"Hvad för sak?" Doktorn blåste ut ett rök-moln, medan han betraktade häradshövdingen.

"En konstig sak. Det vill säga, jag tycker den var konstig. Men eftersom vi talar om unge Vestergren —"

"Du kände väl inte honom?" Doktorn lät förvånad.

"Nej, inte för den skull. Jag har ju ingen idé om familjen annat än att jag känner igen dem och vet, hvar de bor, där nere i hörnet. Men det är just hörnet, jag vill tala om."

"Hvad är det med det, då?"

Häradshövdingen tog upp en ny cigarr och snoppade den omsorgsfullt med sin pennknif. Så tog han en fändsticka från asken på bordet och fände den.

"Du, som är så gammal här, har du aldrig hört några historier om det där hörnet?"

Frågan kom en liten smula försiktigt.

Doktorn såg på honom med en viss förvåning.

"Historier? Om Vestergrens hörn? Hvad sjutton gubbar menar du?"

"Jag menar rent ut sagt spökhistorier — konstiga historier?"

"Gud förskone mig!"

"Har du någonting emot en, då? Eller egenligen tre stycken på en gång?"

Doktorn satt tyst ett par sekunder. Han såg på häradshövdingen med de buskiga ögonbrynen litet hopdragna.

"Nej, dra på du", sade han tvärt.

Häradshövdingen lutade sig bättre tillbaka i stolen. Han placerade det ena benet öfver det andra och stirrade uppåt lönnstammen.

"Du ska inte hoppas på en ny patient, för jag tror inte jag är tokig. Men det var i torsdags fjorton dar — jag vet precis, för jag har räknat efter. Det var väl vid elfvaliden på förmiddagen, som jag gick förbi Vestergrens villa åt hörnet till. Det var solsken, om du minns, ett alldeles ovanligt vackert solsken —?"

"Nej, det minns jag inte särskildt, men det var ett ovanligt vackert väder hela den veckan. Nå?"

"Jo, ser du, jag gick där och följde kanten på trottoaren alldeles framför villan. Bladen

hade börjat falla, och träden sträcker sig ju långt öfver staketet. Det är som ett enda långt löftak, som du vet?"

"Ja, det vet jag väl."

"Jag gick just och såg på, hur mycket löf det låg på trottoaren, och jag tyckte, det var så vackra färger på dem — brunt och gult och rött — det var som att gå på en matta. Och då får jag se en karl komma emot mig midt i solskenet —"

"Nå, hvad var det med den, då?"

"Det var bara det, att trottoaren hade hela tiden varit alldeles tom. Han hade inte funnits där, förrän han var ett par meter ifrån mig."

"Inte —" Doktorn slog ifrån sig med handen.

Häradshövdingen drog ett bloss.

"Jo, så ta mig sjutton, på heder och samvete."

Doktorn rynkade ögonbrynen litet bistert. "I så fall var det en hallucination. Men det ska' du inte ha." Tönen var litet befallande.

"Nej, jag vet väl det. Men kör för att det var en hallucination, fast jag aldrig har haft några förr. I alla fall var den litet konstig. Om jag säger, att karlen var som en produkt, ulkristalliserad af vissna löf, så undrar jag, om du förstår, hvad jag menar?"

"Nej, det gör jag sannerligen inte."

"Han hade absolut de färgerna, förstår du. Kläderna voro gråbruna eller gulbruna, jag vet inte riktigt hvilket, för de voro så konstigt matta i färgen. Och ansiktet var grått, inte askgrått, men gråblekt — någonting som en skugga."

Doktorn spände ögonen i berättaren.

"Hör du, du börjar göra mig orolig."

"Det behöfver du inte bli, för jag är inte fnoskig. Jag säger bara precis som det var. Han såg ut så."

"Nå, än sen då?"

"Jo, han gick förbi mig, och när han hade gjort det, vände jag mig om."

"Och då var han borta, förstås?"

"Ja, det var han. Trottoaren låg absolut tom. Du vet, att man ser hela gatan åt det hållet."

Doktorn satt tyst litet.

"Det var en första klassens hallucination", sade han slulligen. "Jag kan inte säga, att jag tycker om det."

"Nej, men vänta, skall du få höra nästa."

"Fy katten, du har väl inte en om dan?"

"Nej, men en i veckan. Nästa konstighet hände mig i måndags åtta dar."

"Och hvad var det, då? Samma en?"

"Nej, det var för det första på eftermiddagen. Lyktorna voro tända. Du vet, att det står en strax bredvid staketet en bit på sidan om villan?"

"Var det framför deras villa igen?"

"Ja, det var det, men inte på samma ställe. Det första var rakt framför villan, men det här var en bit från lyktan, just där staketet gör hörn och går upp till villan."

"Nå?"

"Jo, jag gick och tillade framåt gatan. Det var inte egentligen mörkt, utan så där halfmörkt. Jag gick och tänkte på, att det var vackert med lyktskenet, som var gult och luftan, som var blå. Jag tycker om att gå och dilla litet så där. Men jag tänkte inte med en half tanke på den där första gubben". —

"Nå?"

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktikupplagan:	
Helt år.....	Kr. 6.50	Helt år.....	Kr. 9.—
Halft år.....	< 3.50	Halft år.....	> 5.—
Kvartal.....	< 1.75	Kvartal.....	> 2.50
Månad.....	< 0.75	Månad.....	> 0.90

Iduns byrå och expedition, Mästerns vägsgatan 45.

Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03.	Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 10—4.	Kl. 9—6.
Red. Högman: Riks 86 60. Allm. 4 02.	Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 11—1.	Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl. 11—1.	Riks 86 59. Allm. 43 04.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:		Utländska annonser:	
25 öre efter text.	30 öre å textsida.	30 öre efter text.	35 öre å textsida.
20 % förhöjning för särsk. begärd plats.		20 % förh.	för särsk. begärd plats.

"Jo, då får jag se, att det står en svart person innanför staketet. Han lutade sig litet öfver det, men han rörde sig inte. Han stod alldeles stilla."

"Var det en karl?"

"Nej, det var det inte. Och inte ett frunlimmer heller. Det var en skepnad."

"Och hvad menar du med det?"

Häradshöfdingen knäppte af cigarraskan i koppen på bordet.

"Med det menar jag någonting, som ser ut som en människa med en själ på sig, men som inte är någon människa, för man kan se en krusbärsbuske rakt igenom det."

Doktorn spärrade upp ögonen litet.

"Hvad i Helsingland är det du säger?"

"Jag säger, att det stod en svart skugga och lutade sig öfver staketet. Och när jag kom midt framför den, såg den på mig."

"Säg?"

"Ja, för jag såg ögonen."

"Vet du, bror —" Doktors röst var verkligt iwerksam. Häradshöfdingen tittade på honom.

"Ja, jag undrar inte på't. Jag skulle inte ha trott det själf, om en annan hade kommit och berättat det. Men det är sanning, om du tror det eller inte. Och jag är inte tokig."

"I så fall har du i alla fall haft din hallucination numro två. Nå, försvann den där också lika kvickt?"

"Ja, det gjorde den. Jag kan säga, att den försvann, just som den hade sett på mig. Jag hade tagit ett par steg, men jag hade inte tittat bort. Jag vågade inte göra det för mitt lif."

"Hvarför det?"

"För jag har aldrig varit så absolut vansinnigt rädd."

"Och hvarför var du rädd?"

"Ja, det kan du fråga här på verandan."

Häradshöfdingen tystnade och saft och rökte en liten stund. Doktorn hade lagt ifrån sig cigarren. Plötsligt frågade han:

"Har du haft någon mer syn? Jag tyckte, du sade någonting om, att det var tre saker, som —"

"Som var besynnerliga? Ja, det är en till men den är inte besynnerlig, om man inte vill se den i ett visst sammanhang."

"Hvad var det då?"

"Jo, det var för det första i tisdags. På morgonen. Som du vet, ser jag från mina fönster rakt öfver Vestergrens trädgård?"

"Ja."

"Nå, jag drog upp rullgardinen och tittade ut. Då får jag se, att Vestergrens flagga är uppe. Men den sitter på half stång."

"I tisdags?" Doktors ton var verkligt frågande. "Det var ju på onsdagen han fick blindtarmsinflammation?"

"Ja, jag vet väl det. Men det var på tisdagen jag såg flaggan."

"Då skulle du ha haft tre —?"

Häradshöfdingen blåste lätt på askan på sin cigarr.

"Nej, för det här var ingen riktig. När jungfrun kom in med skorna, frågade jag, om det var någon i Vestergrenskö villan, som hade dött, efter de flaggade på halfstång. Hon blef nyfiken och gick fram till fönstret —"

"Nå?"

"Jo, hon stod stilla och tittade litet, och så slog hon till ett flatskraft och sade: Så skojigt!"

"Hvad var det för skojigt, då?"

"Jo, det var det, att flaggan saft inte på Vestergrens flaggstång. Det var flaggan nere på skolhuset, som var uppe, men den flaggstången sitter — från mitt fönster — i så

rak linje med den andra, att man inte kan se den. Och den är kortare, så när skolan flaggar, ser det ut, som om Vestergrens flaggade på half stång."

Doktorn saft tyst några ögonblick.

"Det var verkligen eget," sade han till sist.

"Ja, jag tyckte det. Och du förstår, att jag fäste mig litet vid det, när jag sedan fick se i lidningen, att unge Vestergren dog dagen efter. Det var liksom ett litet egendomligt sammanträffande."

"Ja," sade doktorn långsamt. "Det vill inte ens jag neka till."

"Och så, att de där andra två — hvad vi nu ska kalla dem — just skulle komma för mig framför Vestergrens?"

"Ja, men dem var det inget märkvärdigt med." Doktors ton var en smula kategorisk. "Jag ska ge dig någonting, så du inte får se fler. Och så ska du gå och lägga dig på slaget tio, inte en sekund senare."

"Och så kanske jag inte ska gå den där gatan, hvad?"

Doktorn såg på honom ett par sekunder under sina buskiga ögonbryn.

"Ja, det kan du ju också låta bli," sade han lätt.

Om mormorsmor återvände.

UNDER RÄTT TYRANNISKT FADERSREGE-
mente och besvärande hushållsarbete för de flesta af våra mormorsmödrar, svärmade dessa gärna om "öfversvinnlig sällhet" i kärlekens lustgård. Medan de knäppte på gitarren, nynnade vid spinnrockshjulet eller knöto sidenbahyten för turer i familjevagnen, kunde framtidsidyllen vid drömda klocktoner få sublimes konturer så länge ungdomens liljor och rosor doftade och glödde som starkast.

Gillad af söta far dök emellertid kusin Gösta-Fabian, någon Esaias eller Daniel, vanligen upp vid horisonten i något så när passande tid, och härmed var framtidsgåtan i allmänhet löst, inte just alltid i den öfversvinnliga sällhetens tecken. I många sybords nätta fack slumrade skrinlagda

lyckodrommar bland parfymdynor och pärlstickrier.

Hur mormorsmödrarna skulle häpna, om de nu kunde träda in bland afkomlingarna! Där ett fadersregemente ännu finns till, är det ofta så böjligt, att det ger efter långt öfver höfvan — kanske af bekvämlighetskäl, af brist på tid o. d. Men vid unga faders opedagogiska "ja, ja" till småbarnens alla nycker, skulle mormorsmödrarna tänka på den blinde Höder, som omedvetet blef Balders, den älsklige hvite gudens, baneman.

Och mormorsmödrarna skulle förgäfvets lyssna efter bullrande husföringsväsen och fåfängt titta efter en lång tjänarstab i de hem, de beträddt. Någon skulle trycka på en knapp här, en knapp där, ropa i en tratt och ställa en maskin i gång. På några minuter vore hemmet varmt, strålände belyst, det i luren rekviderade låg redan på bordet; en ringning utifrån, och en packe post från världens alla kanter hämtas in från tamburen, och under tiden har symaskinen redan utfört ett "klosterarbete". På gatan ila fordon längs metallinor eller skenor och i luften äro vägar och fartyg liksom i hafvet. Tekniken har öfvervunnit tid och rum.

Men hvar äro hemmets döttrar, skulle de återuppståndna fråga, då döttrar icke sågos till. En är gymnast och sjuksköterska i krigförande land, fil. doktorn är lärare i hufvudstaden, medicine kandidaten profpraktiserar och den gifta är ute med något slags globetrotter. Men till föräldrahemmet komma brefven, likt fåglarna till arken, fyllda med det upplefvandes friska begrepp. Föräldrarna kunna följa med sin tid, assimilera nya åskådningar och döma mindre trångbröstadt än efter hvardagsnormen. Skulle de ensamma föräldrarna beklagas af mormorsmödrarna?

Äfven dessa visste, att för sanna föräldrar gifves bara ett slags äkta glädje: barnens välfärd. Och visst måtte den enskildes välfärd ändå ligga i att fritt få välja lifsutveckling åt det håll egenarten anvisar.

Men mormorsmödrarna skulle ändå runka sina hufvuden och ana, att penningen reglerar tillvaron strängare än förr. Den som saknar medel för högre bildning stannar inom snäfvare gränser än någonsin, trots teknikens segrar öfver tid och rum. Lyckligt situerade döttrar grafulera vi, skulle

De svensk-amerikanska pressmännen i Stockholm. Från vänster i främsta raden: Ernst Skarstedt, Karl G. Fredin, "Svea"; fru K. G. Fredin, Axel Rosenlund, "Skandinavia"; Axel Fredenholm, "Österns Vec-koblad"; i andra raden: dr J. E. Hillberg, "Sändebudet"; Adolf S. Carm, "Arbetaren", prof. A. A. Stomberg, "Minnesota Statsidning"; mr G. Zuinners, mr Wade Robinson, Gunnar Wickman, "Västkusten"

S:ta Birgittaskolan
Linneutstyrslar
Textilarbeten

Regeringsgatan
19-21
Handsydda
linneblusar

KLIPPAN.
Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kople-
och Tryckpapper
samt hartong.

de återkomna säga. Detta nya är spänning af krafterna för mera omfattande mål än egen familjetrefnad, detta nya ger insikt om verkligheten och bannlyser drömmier om öfverjordisk sällhet. Nu är slöjan dragen ifrån tillvaron för döttrarna, som väl inte ha förlorat något väsentligt i det de tappat bort menlösheten. Sanning är oaftrare än chimär. Oh, hur väl vi förstå, att kulturens lag är tänka och arbeta. Vi, för vår del, fingo väl arbeta, men tänkandet ansågs ej passande för oss, eller vi ansågos sakna förutsättningar för sådant. Vi sutto inte inbommade lika hårdt som — ett halfsekel tidigare — döttrarna i "Ett prästhus i Småland", den där långa raden, som sof, klädde sig, åt och spann i samma rum med husets pigor, ända till dess en adjunkt eller präst gjorde sitt val bland dem, och den ena efter den andra blef bortförd till ett nytt hem, där som skillnad i tillvarelsereformen frun födde barn hvarjt år. Men vår andliga horisont blef blott undantagsvis vidare än våra guvernanters. Vi hade bara ett mål: giftermål, godt eller uselt. Religiösa föreställningar fingo — så vidt det lyckades — nedtysta otillfredsställelsen med jordelivets villkor. Men — skulle mormorsmödrarna spörja med små menande leenden — hur ställa sig giftermålsutsikterna för nutidens kvinnor med sin blommande individualitet, sina djupnade grepp om tillvaron och stoltare syn på sig själva — den lille bågförsedde träffar äfven dem med sina öar...

Ett kinkigt spörsmål. Mormorsmödrarna kunna dock inte afspisas med undvikande fraser.

Mina charmantha döttrar, skulle kapitalisten och halfdignitären säga, ha blott att välja i högen af aspiranter.

Mina flickor, förklarar penningemanen med avsikt af karrikatyrtyd, hvars döttrar råkat bli porträtt af honom själf, ha ägnat sig åt konst och litteratur, likgiltiga för äktenskap som icke lofvad andligt kamrattförhållande.

Mina döttrar, säger den lågt aflönade statsfjänaren, äro rätt och slätt kontorsslafvar, de ha inga utsikter alls.

Fäder utan döttrar skulle yttra sig vidlyftigare: allt djupast personligt undandrar sig betraktarens öga. Om det afgörande motivet till ett äktenskap är vanskligt att döma i många fall. En iakttagare gör i alla händelser observationer, som när de bekräfta sig landet rundt, måste ha någon grund. Arftagerskor äro en klass för sig liksom de socialt främsta inom ett samhälle. Den förra klassen besitter de medel, som möjliggöra snara giftermål, den senare kan vanligen förskaffa eventuell friare de relationer, som hjälpa honom upp åtskilliga pinnar på oberoendets steg. (Ungefär som på vår tid, skulle mormorsmödrarna mumla.) Yrkesbildade damer med säker karriär i perspektiv eller med bestämda förutsättningar att, i händelse af behof, delvis själfva kunna öfvertaga familjeförsörjarskap, äro i våra dagar ytterst beaktansvärda objekt för giffashagade män. Äktenskap med kvinnlig läkare, fil. dokt. med undervisningspraktik, farm. kandidat, pianovirtuos, gymnastikdirektör, postexpeditör och några andra i verken hemmastadda damer, anses mera riskfria än giftermål med flickor utan bestämd yrkesträning eller enbart husliga. Under de exceptionella tider hvarti vi lefva, kan ingenting förvåna. Man konstaterar fakta, det är alltsammans. På samma gång kan man ju undra hur det förhåller sig med sanningen i ett definitivt påstående af en af våra mest uppmärksammade författarinnor: "Förnuftsbestämda äktenskap höra nu i Norden inom de bildade klasserna till det förflutna."

Liksom om de bildade klasserna skulle utgöra en homogen massa af själsaristokrater! Tvärtom. Den storeuropeiska materialismen har äfven här fört fram ett släkte af både manliga och kvinnliga kulturrepresentanter, som, då de öfverväga giftermålet, icke våga minnas susandet bland löfven i Dodonas ek — utan bestämma sig på gripbara

grunder. — Under det förra seklet fanns ännu mycket att hänföra till idyllen. Vår bokmarknad är så godt som öfversvämmad af memoarer om dessa i många ögon gyllne tider. För den som kan glömma det periferiska, i det han fördjupar sig i målningarnas centralpartier, må förtjusningen vara förklarlig. Inte för den som har tanke på alla dessa evigt okända, för hvilka Richardson, Rousseau, Jean Paul och Goethe aldrig funnits till Idyllen är emellerlid jordad. För nutida föräldrar, som äro rädda att se sina döttrar som celibatärer, finns bara ett alternativ: skaffa dem yrkesbildning med full förvärfutsikt — eller hemgift.

Står då huslighet alls inte i kurs mera, skulle mormorsmödrarna undra och få skiftande svar huslig duglighet är fördelaktig för rika fruar och outhärlig för fattiga husmödrar. För ungdom, som måste skapa sig en framtid, är den mest som snöskulptur.

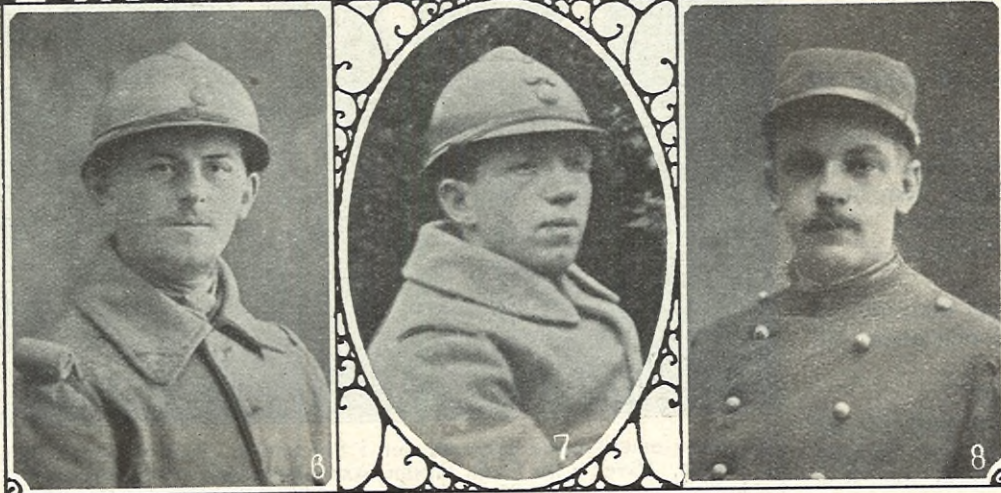
Tänk, mormorsmor, skulle en dotterdotter säga, t. o. m. i våra främsta dagliga tidningar införas nu beständigt giftermålsannonser. Så kallade herremän hojta efter fem-, tio-, femtio- upp till hundra tusen kronor. En giftermålskupp skall rädda ur trångmålet. Ett "efferåt"? finns inte. Lika frankt dugga anbuden från kvinnohåll. Man vill hälst tro, att de äro utslag af enfaldigt skämt. Men hvem kan gå i borgen för detta. Allt som blir "vanligt" tycks förlora sin chockerande karaktär. Den 30-40-årigas rop i spalterna efter en man verkar som frost på själsfibrerna... men mormorsmor, hur är det med er!

Jag fål inte vid så många mirakulösa nyheter — det materiella på spetsen af fullkomning, det evigt höga halfvägs till grafven... dit jag nu vänder tillbaka...

Mormorsmor upplöstes som en dimma.
GERTRUD RUNCRANTZ.

Svenske
frivillige
vid
franska
fronten.

1. C. Bergman.
2. Hemmen Thomas
3. Olof Edman.
4. O. K. Brenner.
5. O. G. B. Nyberg
6. Ivar Svenson.
7. Henri Meissner.
8. Erlaf Nilson.

IDUNS KOKBOK

AF
ELISABETH ÖSTMAN.

är den bästa kokbok för det svenska hemmet. — — — —
4:de upplagan nu utkommen.
30 tusen ex. Pris Kr. 5:50 inb.

Att Konstflitens alster alltmer uppskattas visas därav att omsättningen under 1915 steg med mer än 40 proc. Även från länder i krig ingå alltjämt beställningar på bomullstygger och gardiner till Konstfliten, Göteborg.

Från scenen och estraden

HELA TIO ÅR HA gått sedan Hjalmar Söderbergs skådespel "Gertrud" hade sin premiär. Då fanns det ett starkt intresse kring detsamma; man trodde sig se kända personer porträtterade i såväl Kanning som skalden och musikern, och hvad själva centralfiguren beträffar, bärarinnan af det, som utgör det mest betonade i Söderbergs diktning: känslans uppriktighet, kärlekslivets misär, den dämpade ironien och tillbedjan af ett vackert förflutet, knöt hon från första ögonblicket oförbehållsamma hjärtan och kritiskt intresserade granskare vid sig.

När stycket nu ånyo framträder på Dramatiska teatern, visar det sig väl bibehållet, och det beror nog på att det är fullkomligt tendensfritt, lever på sin människoskildring och på den allmän-giltigaste af alla lifsyftringar: en kvinnas kamp för att hos en man finna hel och full resonans för sin kärlek.

Det är den här gången frkn Signe Kolthoffs tur att efter fruarna Gerda Lundequist-

Dahlström och Betty Nansen förkroppsliga Gertrud. Och det lärer henne till förtjänst, att hon icke sökt stöd hos någon af sina föregångerskor, utan endast följer sina egna intentioner. Det ligger en anmärkningsvärd soliditet öfver frkn Kolthoffs spel, hon förlorar ej ett ögonblick sitt grepp på rollen, ja, jag skulle vilja säga, att hon spelar den väl rätlinjigt och i ett enda drag, så att nyanserna komma till korta. Det sensuella i Gertruds personlighet märker man föga af, lika litet som af någon lynnets flamma, hvilken dock ibland borde få luft hos

denna artistnatur, som har en så intensiv lifshunger. Däremot är hon förträfflig i de veka scenerna med Lidman, minnets clairobseur framtröjas af den sordinerade och dock djupt klangfulla replikföringen och minspelet följer smidigt dialogens skiftningar af bunden sorg och darrande ömhetsträngtan. Herr Palme är en utmärkt Gabriel Lidman, särskildt i de scener, där han, den hemlöse diktaren med världens lof skorrande i sina öron, bekänner sitt lifs skeppsbrott. Här fann skådespelaren gripande tonfall för de många fina och djuptänkta ord författaren lagt i rollen. Slutligen bör nämnas att herr Gösta Hillberg solidt och korrekt återgaf Kannings roll, och herr Kåge hade skapat en utmärkt typ af bohömen Erland Jansson, samt att fru Håkansson i profersorskan Kannings roll skickligt utminuterade de små solglimtar af humor, som bestås i stycket.

"Mr Wu" på Oscarsteatern torde vid det här

Fröken Signe Kolthoff i Hjalmar Söderbergs skådespel "Gertrud".

laget ha sett sin bästa tid. Det var Kina och Europa, som stötte ihop, och får stöten tagas som en symbol för Kinas och västerns framtida förhållande till hvarandra, torde "den gula faran" redan kunna anses som ett öfvervunnet stadium, ty Kinamannen fick ömkligen bita i gräset. Herr Barcklind gaf i kinesens roll ett nytt prof på sin betydande talang som karaktärsskådespelare och borde nu på allvar öfvergå till en första rangens falscen. För öfrigt förekom fröken Borgström i en roll, som inte passade henne — ett missöde, som hon tog sig så nära, att hon dog redan i första akten, och fru Hanson var en vacker och ljuf engelsk lady. —

Efter den framgångsrikt genomförda Lakmé-reprisen har Kungl. teatern återupptagit Jules Massenets opera "Manon" i en rococofattning af den mest skimrande art. Hela operan är som en grann leksak. Af den vackra och olyckliga Manon Lescaut återstår i libretton endast en liten söt flicksnärta som sjunger och njuter till-

varon i de fyra första akterna och dö på ett näpet och rörande sätt i armarna på sin älskare, chevalier des Grieux i sista. Skam till sågandes gör inte heller hennes död något intryck, utan Massenets musik, den välklingande sången och dräkternas raffinerade prakt är hvad man minns af det hela. Och det är i hvarje fall icke litet.

Nu förhåller det sig så, att Massenets musik liksom fransk operamusik öfverhufvud från Gounod- och Saint Saëns-perioden, är utdömd af åtskilligt godt folk i den här kulturmetropolen — utdömd på grund af sin melodirikedom, sin rytmiska pregnans och sin egenskap att kunna fattas och njutas af tusenden i stället för af ett fåtal.

Detta förfärliga fel bör naturligtvis afhjälpas, och den första åtgärden blir därför att afbasa teaterstyrelsen, som har panna att framföra operan, och publiken, som stic i stäf mot den musikaliska smakens ofelbara väktare, vågar infinna sig för att höra den.

Gubevars — Massenets är ingen gudom att oförbehållsamt falla ned och tillbedja, han kan stundtals bli både banal och söt, men dessemellan vederkvicker han alla af den moderna musiken pinade hörselsinnen med ett smekande eller svalkan-de tonregn, hvartill kommer den smak, den formkänsla, under hvars herravälde hans idéer lyda. Och det är ju inte alldeles att förakta.

Fröken Edström sjunger Manon med frisk stämklång och behandlar för öfrigt partiet med både värme och bravur. Herr Hislop fick vid premiären ersätta den insjuknade hr Stockman i chevalierns roll och hade all he-

der af såväl det vokala som det dramatiska utförandet. De smärre sångpartierna innehafvas af fröknarna Case, Söderman och Rydgvist samt herrar Malm, Oscar, Wallgren och Richter. Uppsättningen med de många skimrande rococodräkterna är som sagt praktfull och tredje aktens parkdekoration en ljusande Watteau-idyll.

Konserterföreningens två avslutande Beethoven-afnar med respektive den åttonde och nionde symfonien äro nu passerade, och färden genom åttans friska vårländsskap och den nionde symfoniens svindlande djupa och stjärnbesädda rymder har ännu en gång gett våra själar en förnimmelse af den helige andes närhet midt i all vår jordiska äflan.

Det vokala i nionde symfonien fick liksom det orkestrala ett utmärkt framförande under herr Schnéevoigts besjälade ledning, och den

Fädernas arf.

Berättelse af MARIA JOUVIN.

(Forts. fr. n:r 13.)

— NYHETER FRÅN SONEN KAN JAG förstå, nickade prästen och sökte efter näfversnusdosan i en innerficka. — Goda nyheter, hoppas jag!

Under det öppna fönstret hade ett plötsligt prassel börjat bland buskarnas blad och ur fjärran hördes ett hotande mummel, och på en gång slet en krokig blixtråle upp molnet öfver ekarnas kronor, kvällsmörkret lystes upp, af ett bländande och spöklikt ljus, och långa dån skakade fönsterrutorna.

Med armen utsträckt mot ljuset och hållande papperet tätt intill lågan läste herr Joakim brevet för sig själf, men läpparna upprepade mekaniskt hvarje ord. Och medan han läste bleknade han och ögonen fylldes af tårar. —

— Hvad skall det nu bli af Rödholt? mumlade han gång på gång.

Hans ord drunknade i ovädret och en döfvande åskkräll alldeles inpå dem skakade huset på dess grundvalar, en vindstöt for in genom det öppna fönstret och släckte ljuset, och kastade gardinen som en hvit fana rätt in i rummet.

Prästen hade lagt snusdosan bredvid sig i soffan och knäppt händerna. —

— Nu låter du din vredes skålar fömmas öfver oss, o Herre, sade han hviskande, — måtte vi vara värda din vrede likaväl som din kärlek.

— Ja, måtte Guds vrede komma öfver mig om jag skulle tillåta att något sådant får ske som min vansläktade odåga till son vill föreskrifva mig i detta bref, ropade herr Joakim med höjd röst mellan åskknallarna. — Sin fästmo har han öfvergifvit, och sin fädernegård vill han lämna främlingar till plundring. Hur skall jag kunna hindra det som en gång efter min död kommer att bli Rödholt's oundvikliga öde? Och han anförtrode prästen brevets innehåll.

— Ett sätt skulle väl kunna finnas, sade mästern Jon allvarsamt, — men frågan är ju om det låter utföra sig. Han suckade. — Ja, ja, den ena får bära för den andra, och hvad forna tider brutit borde nu ni, herr Joakim, godtgöra. Jag har många gånger tänkt öfver detta. — Här har er släkt suttit i århundraden, och — ni får ursäkta mig — till liten glädje har det varit för den omkringliggande trakten, snarare har det då varit till förargelse. Ni får förlåta att jag talar mitt hjärtas mening. Till ett exempel — era sjögården ligga än här och än där inom Karl Larsons ägor, och ni vet själf hvilket omak och hvilken förargelse det vållar, när kreaturen skola dit eller dån, för att inte tala om hur ofta de gå genom stängslet och in i sädesåkrarna. Hvem tror ni kan vara nöjd med sådant? Och än här och än där har Rödholt en åkerlapp, ett skogsskifte eller en ängslycka, bönderna vilja köpa sig fria från otrefnaden att på sina ägor ha bilar af annans mark, men

fulltaliga publiken tycktes också med andakt tillgodogöra sig det mäktiga tonverket.

Ett fullt hus var det likaledes på fröken Signe Liljequists konsert. Den sympatiska finskan är en gärna sedd gäst i Stockholms konserthuset, och förklaringen ligger nära; hennes altröst är sällsynt vacker och hennes föredragskonst präglad af varm, sann känsla och liffull dramatisk accentuering. Med sådana egenskaper fångar man lätt talrika och frogna lyssnare.

ARIEL.

ni — ni vill inte sälja, på grund af en gammal nedärfd fördom, som lyder så att Rödholt's ägor inte få skiftas.

— Det finns skriftligt på det — pergament, skrek herr Joakim, hvars sorg och sinnesrörelse öfver sonens bref tog sig utbrott i en blossande vrede.

Prästen hörde ej, eller låtsade inte höra.

— Men där ni trodde er ha murat på hällberget, där befinnes det nu att det blott var på lösa grunden, fortsatte han, och märk mina ord: det är er son, som blir ert stingande svärd i sin fordran att ni skall offra hvad ni har kärast — era ägodelar.

— Kärast, utropade Joakim Rööd — Här är det visserligen inte fråga om hvad som är mig kärast, han tryckte handen hvori han höll det tillskrynkade brevet mot sitt bröst — utan om att jag vill att intet af hvad fädren lämnat mig i arf får gå förlorat.

— Galenskaper, mumlade prästen, — skriften manar oss att ingen ting äga.

— Det lofvar jag, hördes åter Joakim Rööd's genomträngande röst. — det lofvar jag, att inte skall min son drifva mig till att låta Rödholt sköflas af främmande händer.

Det nyss tända ljuset pustades ut på nytt af en hastig vindstöt, som dog bort lika hastigt som den uppstätt. Åter prasslade det utanför fönstret i buskarnas blad och grenar — en plötslig, snabb rörelse, och blixlik och utan öfvergång — våldsam som ett skyfall — dref en hvirflande regnby blandad med hagel gårdsplanens sand och grus som en grå rök bort genom allén.

— Herren förbarme sig ett sådant väder i maj, hviskade mästern Jon, och han bad tyst för människor och djur, som voro ute i marken och utan skydd för ovädret.

Herr Joakim höll för tredje gången på att tända ljuset, då på en gång bullret från en galopperande häst hördes i allén och i skenet från en lång, blå blix jagade en ensam ryttare öfver gården. Efter några minuter hördes hushållerskans deltagande röst ifrån salen;

— Herre min skapare, är fröken ute i ett sådant herrans väder. Men fröken rider då förstås som en hel karl.

— Jag blef öfverraskad af ovädret på hemvägen; jag red in till Mariefred i morse, svarade en ungdomlig röst; — och jag måste söka skydd någonstans, och Rödholt var närmast. Och i ljusskenet från taklampan i salen sågo de gamla herrarne en ung kvinna med håret drypande vått under den från pannan tillbakaskjutna hatten sysselessatt med att skaka regnvalnet från sin ridträkt. Hon fortfor med en lätt kastning på hufvudet:

— Håsten blef skrämde af blixterna. Det var väl att jag hade så nära till Rödholt, sista biten gick det närapå i sken.

Joakim Rööd hade inte sett Sofie Walburg på ett halfår, då han af flera skäl ville undvika henne, men han visste att sonens skriftliga förbindelse med Walburgsholt varit mycket sparsam under det sista året. Skyddad af mörkret betraktade han forskande hennes ansikte. Hon hade lagt af sig hatten och satt sig bredvid elden, som brann i den stora eldstaden, för att torka sina kläder. Nej, hon såg sannerligen inte ut som en sörjande och öfvergifven fästmo. Hvad detta fästmöskap angick, så tillstod han för sig själf — och med ovanlig lätthet — att det från början aldrig haft någon fast grund att bygga på, då det var hos föräldrarna som idén till förbindelsen uppstätt. Ifrigast tycktes herr Axels mor, den nu döda fru Ebba, ha varit och de unga tycktes villigt — åtminstone utan motsägelser — ha fogat sig. Axel

Rööd's fleråriga frånvaro från hemmet och underliga beteende för öfrigt ställde hela saken för herr Joakim i en helt ny och sällsam belysning. Och ur hans inres dolda djup sprungo plötsliga tankar fram som sjönande skott ur natten, och i ett allt mera djupnande perspektiv såg han Sofie Walburg's lif fram för sig, och han tänkte på med hvilket allvar och hvilken rättrådighet hon sedan fädernas död skött Walburgsholt och huru hon med öm kärlek vårdat den sjukliga modern — hvilket tålmod hon haft med den frånvarande fästmannen, hvilken måtte ha varit galen då han reste bort från denna varelse. — Och herr Joakim öfverrumplades hastigt af en tanke, som dref en het rodnad öfver hans bleka ansikte, och det var med dröjande steg han följde herr Jon ut i salen, och han darade ganska mycket på rösterna, fastän han försökte göra den stadig, då han hälsade på fröken Sofie. Äfven hon kände sig besvärad på ett visst sätt, och det var med en skygg blick hon betraktade herr Joakim's bleka ansikte, där rodnaden kvarlämnat två dunkla fläckar vid fanningarna.

Emellertid hade hushållerskan dukat bordet färdigt och satt in ett fat med löskokta ägg, ett fat sillsallat och en kanna af tenn fylld med iskyld tjärnmjolk, smör och bröd. Fröken Walburg inbjöds att delta i kvällsmålfiden och man satte sig till bords.

Herr Jon hade lagt ett litet berg af sillsallat på sin tallrik, han iakttog försiktigt Joakim Rööd och då och då kastade han en undersökande blick på fröken Sofie's käcka ansikte. Uttrycket däri behagade honom synnerligen, han smålog, och efter ännu en lång och forskande blick på herr Joakim sade han:

— Hur gammal blir Joakim Rööd till hösten?

Herr Joakim spratt till.

— Hvem vet, sade han med ett ansträngt leende, — inte för gammal; vill jag hoppas.

Mästern Joakim lät en stråle af tjock gräde jämna ner sillsallatsberget på sin tallrik.

— Jo jo, mumlade han, — människan spår men Gud rår. Människan håller i geväret men det är vår Herre som styr kulan. Inte för gammal! Å nej — När tiden är inne frågas det hvarken efter — "för gammal" eller efter "för ung". Man får hålla sig beredd antingen man skall slå brudgum i köttet eller — och hans blick gled öfver den lilla svarta lådan med kommuniionskärlen, som han ställt på ett sidobord, — eller man skall vigas vid den brud, som aldrig sviker — vid grafven.

Fröken Sofie, som suttit med nedslagen blick, såg plötsligt upp på herr Joakim med ett fast uttryck i sina ögon. Det var samma ansikte som hon kände så väl sedan barndomen, och ändå var det i denna stund ett nytt ansikte, som med sitt uttryck uppenbarade en ny värld för henne.

— Gammal, utropade hon, — hvem talar om att vara gammal? Men i samma stund kom hon att tänka på att hon varit van att se Joakim Rööd som gammal ända sedan hon var barn och hon böjde åter sitt hufvud och sade, tveksam om hennes ord skulle tagas för ett tomt smicker eller för hvad de voro — en sköld för att dölja hennes tankar — på samma gång som hon med dem ville visa att årens gång ingenting betydde för henne, som snart i åtta år väntat på Axel Rööd's hemkomst. Hon sade:

— Inte är man gammal med håret svart som ebenholtz och med tänder hvita och starka som på en ung jakthund.

(Forts.)

Pellerins Grädd- och Växt-
Margarin
ersätta det finaste mejerismör.

En Wienmode-utställning hos Nordiska Kompaniet.

Från Nordiska Kompaniets uppvisning af Wien-modeller: i midten elegant visitdräkt af taft och

gipsyr. Till vänster två vårdräkter, till höger två taftklädningar, underst en vårhatt med hvit chiffon.

ETT DRISTIGT FÖRETAG ÄR DET I SANNING att försöka ta upp en täflan med de franska modernas skapare. Hvarken mer eller mindre är det emellertid som de wien-ska modekonstnärerna våga sig på: de vilja eröfra världen för sin créations på damtoalettens område, och som ett led i deras fält-tåg får väl den uppvisning anses, som i måndags var ordnad i Nordiska kompaniets salonger.

Hela det eleganta Stockholm tycktes sam-ladt. Man såg kronprinsessan och prinsessan Ingeborg; äfven prinsarna Carl och Eugen försmådde icke att intressera sig för dame-moderna, och dessutom syntes åtskilliga hundratals af de mondäna damer, som ha råd att köpa extramodärna toaletter och att själft visa sådana.

Under en nära två timmars uppvisning såg man nu en hel rad mannekänger komma och gå och vrida och vända sig och komma återigen för att visa en oändlighet af dräkter till alla ändamål. De enklare promenadkostymerna äro det vi redan känna till: en fortfarande mycket kort kjol, en jacka med yf-vigt skört, sällan en något längre helt löst hängande paletå. Nästan alla dessa ytterplagg ha peleriner, det tycks ej kunna duga utan en mer eller mindre långt nedhängande axelkrage, som varierar i hundra former, än dubbel, än enkel, ibland bildande en kort jacka i ryggen men slutande framtill som ett par korta fladdrande ärmor, ibland den rena direktoaren, ibland korslagd som en fichy — den tycks bli ett oundvikligt plagg i sommar. Hattarna små eller stora sitta nästan alla på sned, de flesta ha hängande band, och med dem äro vi inne på afdelningen högsommar-dräkter, som alla äro känslösa som en roman från fyratio-talet, volangprydda, luftiga, oskuldsfulla i hvitt med blått och en och annan skär ros. En toalett var det rena femtio-talet med en gungande krinolin och en vid rynkad berthe öfver axlarna. Men den var den enda, annars var kjolens fall det som vidgar sig nedåt endast af en kant, som hålles ut.

Men därtill sågs också som ett hufvuddrag

En diktboks första sida.

DE HVITA VÅRARN, DE VACKRA ÄREN
— en saluvara på lyrikens torg!
De blödde ymnigast, de första såren,
den brände bittrast, hjärtats första sorg.
De hvita vårarna, de varma orden,
hvad maj var susande och hög och blå.
Skall det väl stiga nånsin öfver jorden
en tid så ljus af stilla pingst som då?

De gamla vägarna, de nötta spåren,
hur jag har räknat hvarje träd och sten!
I dessa häggarna, där föddes våren,
som skymtat först från någon dikesren.
Var stilla, hjärta, inget är att göra
åt det, som brast för längesen en gång
— i någon skymning kanske du får höra
det gamla spöka som en tårdränkt sång.

De hvita vårarna, för dem förlåtet
må mycket bli af allt, som sedan brast,
ett hopp förlorat och ett lif begråtet,
hvem orkar värja sig mot ödets kast?
De hvita vårarna, det blef mitt öde
att stilla vårda deras minnens eld,
liksom man vårdar minnet af de döde,
och evig tystnad blir ens återgåld.

HENRIK FORSBERG.

den rika vidden öfver höfterna, panierer pocher och uppfästningar.

En afgjord nyhet för året var, att när de förevisande unga damerna togo af den lilla jackan på taftdräkten, var det en hel klädning, som visade sig under den, ett lif ganska slätt och löst sittande, så omärkligt

knäppt allt det såg ut som om framstycket varit helt, och ofta satt också knäppningen i ryggen. En af dessa dräkter visade när jackan kom bort, den prinsessartade modell, som ses på en af våra bilder, med ett lif af spetssty, som slutar i uddar nere på kjolen.

Om vi skola spåra den längre kjolens an-nalkande var det i en sällskapsklänning, kort fram, så att den visade foten, men sneddande bakåt i ett tvärt afklippt bredt släp. Annars voro ännu aftontoaletterna korta rundt-omkring med det roliga smala långa svanssläpet, som slingar sig hvar det vill.

Det nya modet är precöst, sirligt utan gräns, men mannekängerna hade glömt att ändra gången. Deras gungande steg med vaggande höftrörelser hade bibehållit sig från den tid för ett par år sedan, då de sågos i Wienerwerkstädten förevisa de ätmys-gande långlinjade dräkterna. Det nya models karaktär kräfver ett helt annat sätt att föra sig, något mera rococo, ryggen rak, steget något fastare, men foten nedsatt prydligt som till dans.

Några öfverraskningar, knappast några större nyheter hade denna uppvisning att medföra åt oss. Men hvad vi sågo var ett genom öfverflödande exempel rikt bevis för att detta mode är i sig själf den oskuldsfulla glädighetens mode, ungdomligt, lekande och prydnadslystet, men ett mode, som genom den oförklarligaste nyck kastats på oss midt i den allvarligaste tid.

Emellertid var uppvisningen måhända just genom frånvaron af ytterligheter och bisarrier mycket ägnad att verka försonande på oss. Mer än någonsin fingo vi också bekräftadt att detta mode framför allt är ett sommarens mode. Från de praktiska korta jackorna med skärp och ficker till en dräkt af fätare tyg, ofta i en ljus rosafärg, till de spetsprydda luftiga hvita klänningarna med den graciösaste af alla prydnaden, en mjuk fichy, kommo de oss att tänka på idel solskensdagar.

IRIS.

EN PÅSKFÄRD TILL KARESUANDO

KOM MED, SA GLIDA VI BORT I RISSLAN från Kirunakulturen till den obrutna stillheten, som gränsar intill platsen för malmtågans rasel och sprängskottens dån.

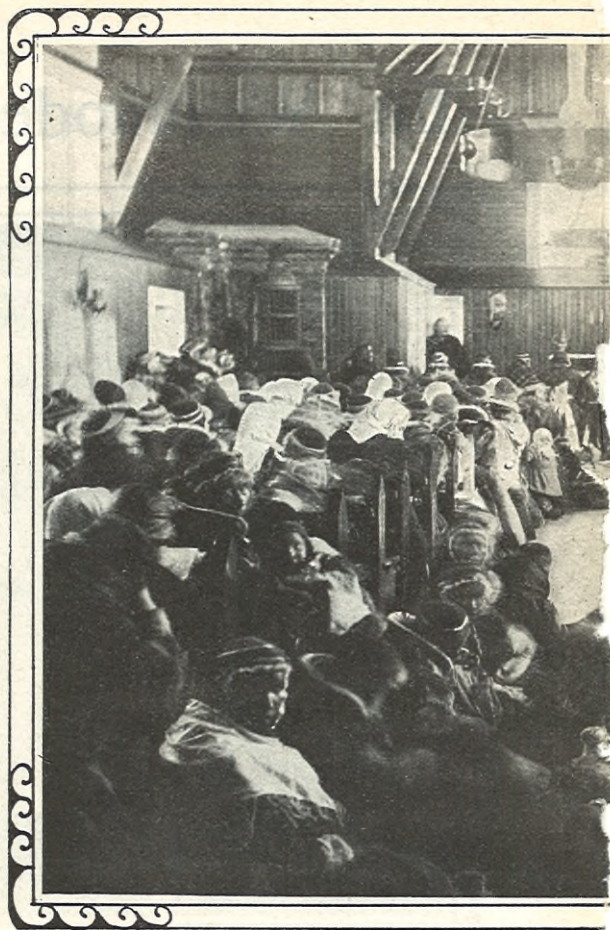
I den klara aprildagern synes på afstånd Kebnekajses skumhvita toppar, de resa sig som ett gigantiskt taggstängsel åtskiljande kultur och ödemark. Fjällmassorna svälla af stolthet. Djupt i bergens inre döljas stora osynliga rikedomar. Det är dock endast Kirunavaara, som riktigt öppnat locket till sin kassakista. Dess innandöme är genom diamanborringar un-

dersökt till ett djup af 6,000 meter, dess A-malm innehåller 70 proc. ren malm, och malmkvantiteten i berget är beräknad till 740,000,000 ton och torde de kända malmförråden räcka inemot 400 år. Är vädret oss nådigt, så äro vi framme i Karesuando efter två dagars resa och en natthvila i Soppero. Under den Ijugomila färden rastas i några hvilstugor, t. ex. "hotel Finnia", en hvilstuga af rasren finnbygdstyp. Med renben och papper på golfvet, tombuljer i hörnen och en kaffepanna på den öppna eldhärden. Man går ut efter en skopa ren snö

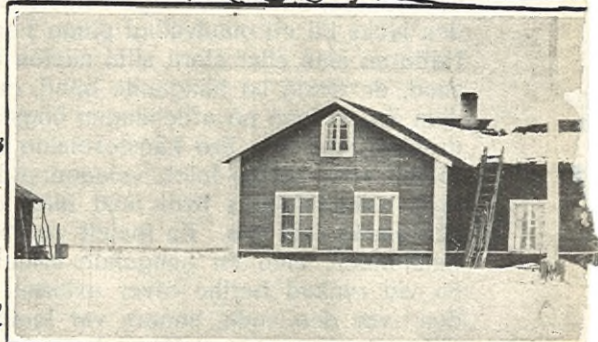
och tar upp den medförda kaffepåsen, och snart sticker den ljuftva kaffedoffen i näsan.

Jag erinrar mig just nu ett nattligt äfventyr i Soppero gästgifvaregård under min andra resa till Karesuando, Sveriges nordligaste församling, — som jag besökt tre gånger under de två senaste åren.

I finnbygden regler man aldrig sina dörrar. Det kan förefalla kusligt för den, som kommer söderifrån med sin själ inkapslad i misstroende mot nästan. Men i finn-

1. Påskdagsgudstjänst med nattvardsgång i Karesuando kyrka. 2. Lappen X som kommit till Karesuando för att rösta på kungen till riksdagsman. 3. Författarinnan X bland lapparne utanför Karesuando kyrka. 4. Lappkateketen Pappiantti, som blef öfverkörd af ett järnvägståg och därvid

"TYSTNADENS BY." AF JULIA SVEDELIUS.

bygden är människan betraktad som en kär och välkommen medmänniska. För hvem skulle man då låsa och regla sin dörr?

I Soppero gästgivaregård finns ett stort resanderum med fyra bäddade sängar. Jag befolkade den ena. De tre andra stodo "på parad", som det kallas däruppe, när bädden är orörd.

Där ute i köket sof husfolket, alla finsktalande. En mjölkammare åtskiljde gästrummet från köket eller "pöretet", för att använda ett i finnbygden begripligare ord.

Midt i natten stampade det i förstugan och dörren rycktes upp. Med en (för mig) ovanlig själsnärvaro drar jag eld på en slicka och ser en stor lurvig gestalt stå nere vid dörren. Det är en karl. Han håller redan på att lösa läderbältet kring vargskinnspälsen.

"Här är redan upptaget, var snäll och gå — —". Inget svar. Antagligen är det en finne eller ryss kanhända, en som inte förstår svenska.

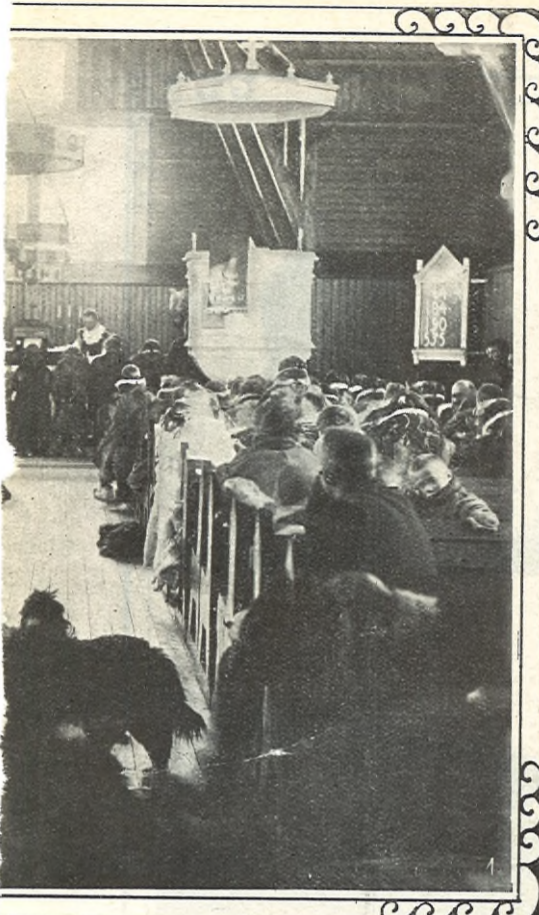
Stickan bränner redan mina fingertoppar. Nu slocknar den.

"Var så snäll och gå" — — — med den mest bevekande röst. Det rör sig där nere vid dörren. Kanske det kommer en till.

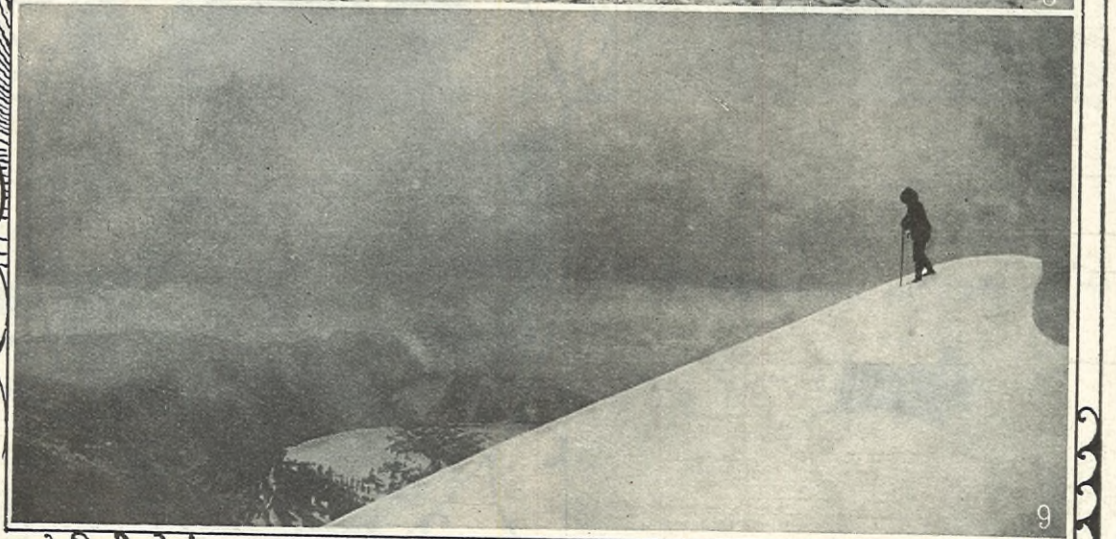
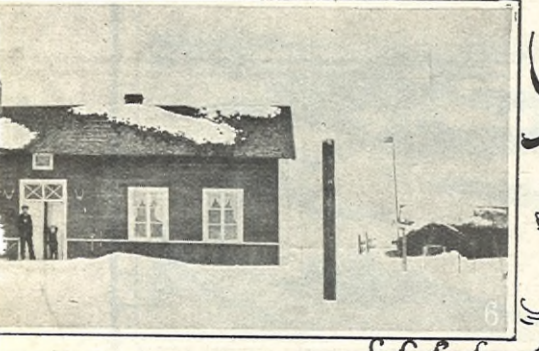
Efter lappländska begrepp finns det egentligen plats för tre till.

Men nu blir det tyst. Karlen går.

På morgonen gick jag ner till den hvita älven för att titta på hur lapparna spände sina rentömmar kring pulkan. Stod just och pratade med en gammal lappgumma, då en herre i fina gångkläder kommer fram med mössan i hand, sägande:

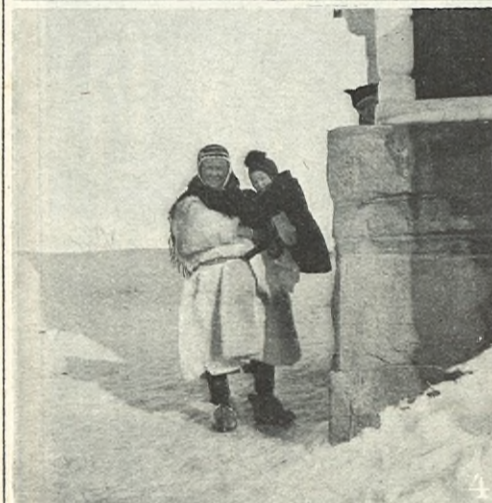

öt döden. 5. Lappbröllop i Tuoronens pörete i Karesuando kyrkoby. 6. Sveriges nordligaste mil-
tolpe märkt med noll hela noll. 7 Karesuando-
appar i helgdagsdräkt. 8. En bröllopskara utan-
ör Tuoronens gård. 9. På toppen af Kebnekajse,
Sveriges högsta bergstopp.

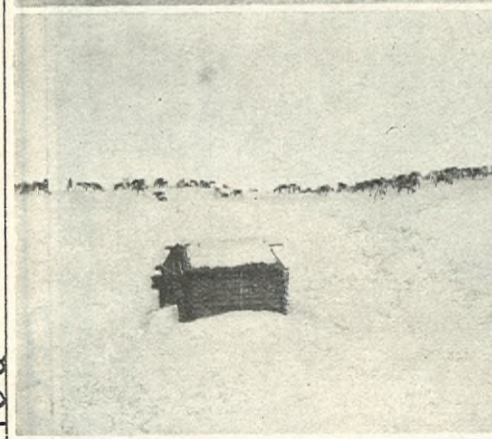

"Å, var det frun, som skrämde mig så förskräckligt i natt?"
 "Jag, skrämde er?"
 "Ja, för det ska jag säga frun, att jag "har rest i läder" öfver tio år här uppe i byarna, men aldrig har jag träffat på ett ensamt fruntimmer förr i en gästgivaregård. Här uppe blir en karl mer rädd för ett fruntimmer, än ett fruntimmer nånsin kan bli för en karl." —

Vi skakade hand och drucko renbuljong tillsammans till frukost.
 Så i kvällningen af andra dagen skymtade Karesuando tornspira redan på tolf km. afstånd. Att vintertid genomresa dessa trakter, är som att färdas öfver ett stort hvitt haf. Stundom ligger hafvet hvitblankt, gnistrande i solljuset, som är bländande starkt. Återigen torna sig hvita vågor mot

1. Sveriges nordligaste flagga hissas. I bakgrunden af bilden skymtar Finland. 2. Pulkorna lastas för fjällvandringen. 3. Lappbarn i Karesuando. 4. Mor och barn. 5. När renarna beta. En vårbild från "Tystnadens by". 6. En lappländsk skönhet. 7. Lappkvinna med sitt nydöpta barn. 8. Sveriges nordligaste skyttekvinna, nybyggargustrun Nainnukha i Karesuando. 9. "Hotell Finnia". 10. Far och son. 11. Brudpar i Karesuando. 12. Där Sveriges nordligaste landsväg slutar. Foto Borg Mesch och J. Svedelius.

skyn, snön afrundar och mildrar allt kantigt och hårdt. Sex mil innan man når kyrkbyn, upphöra barrträden att växa, endast vridna små björkar huka sig snötyngda mot marken. Sex mil kör man för att hämta julgran till prästgården.

Här och där under vägen sitta sföror nerkörda i snön med skynken af trasiga kaffebalar eller buteljer i toppen.

Det är "vargaskrämmor", för att om möjligt hålla vargen borta från renarnas vintervägar. Men ibland händer det att snön är röd och rester af en renkropp visar platsen för ett nattligt vargadåd.

Det är ett viktigt stycke land häruppe, där Sverige, Norge och Finland sammanslöta. För kort tid sedan förenades vår nordligaste socken genom en landsväg med det öfriga Sverige. Förut hade folket i kyrkbyn nära fem mil att gå innan körväg nåddes. Den sröfria årsliden fingo de vandra öfver sumpiga myrar och öfver dvärgbjörksklädda fjällsluttningar, om de nödgades lämna sin by.

Det lär ha varit en underbar dag, när det första hjuldonet rullade fram. Barnen i kyrkbyn sprungo bakom husknuten af förskräckelse — det var ett så stort under! Nu var det inte mer än 22 mil till järnvägsstation. Nu var man med ens förflyttad midt ut i stora världen. Nu var den ringlande, nygrusade vägen en tråd med hvilken man var fastbunden med det öfriga landet. Undra på att dagen var ofattbart stor och högtidlig för både stora och små!

Och den blågula flaggan — Sveriges nordligaste — hissades i topp utanför den lilla rödmålade prästgården, som i ålder räknar mer än hundra år.

Det är nästan obeskrifbart att skildra påskhälgens stämning i Karesuando med sitt rörliga och brokiga lapplif. Nu har ljuset kommit igen, nu är det lifvets uppståndelsefest, nu har "Tystnadens by" fått färg öfver sina drag.

Rökpelare stiga ur alla pörten, nybyggarna fränga ihop sig, det gäller att ge plats åt de fem hundra gästerna, åt fjällens folk, som kommit för att sitta under Jumalas tak i den solgula kyrkan på backen, som sluffar ner mot Muonios älf.

På andra sidan älfven ligger Finland, och man ser folk vandra öfver snötäcket för att höra och sjunga och lyssna till nyheterna från de tomma fjällvidderna.

Ty lapparna äro nyhetsförare af rang. De kunna berätta många Herrans under, som skeff dem. Hur talades det inte förra året om Gultorm Valkiapäas hustru och barn, som varit ute för den svåra snöstormen; då stormen var så hård, att den ryckte lös kåtan och skingrade renarna som agnar.

Utanför kåtan åt läsidan stod en liten rissla, och hustrun Anna Maria räddade i brådskande nöd sina sex barn genom att stoppa ned dem i risslan. Den minsta låg ännu i komsion, det är det hårda träfodral i hvilket dibarnen snöras in.

Barnen hade knappt hunnit i risslan, förrän vinden hugger fast den och i svindlande fart snurrar den utför fjällbranten framåt, framåt. Modern ser döden för sig och barnen.

"Herra Jumala!" Ropar hon i vild fasa. Risslan svänger och kränger fram, fram — Snövädret piskar öfver ryggen på den knäböjande modren, och breder sitt hvita täcke öfver barnen.

Fram! fram! Stundom äro branterna så hissande djupa, att den modiga härdade Anna Maria sluter ögonen inför dödens åsyn.

Hur länge hon och barnen på detta sätt föras framåt, det vet hon inte. Men ett vet hon. Det finns ingen människa till hjälp,

SNÖ.

HVITA, MJUKA FLINGOR FALLA

ner på jord från himmelshöjd.

Hvita, oskuldsrena alla

söka de till lifvets fröjd.

Dansande i lustig yra,

färden genom rymden styra

stundens ljusa, glada barn,

himlens lätta, hvita flarn.

En och en i stora skaror

lägga de sig tysta ned.

Veta ej de många faror

lifvet skonlöst hotar med.

Breda kärleks mjuka väfnad,

lägga oskulds hvita klädnad

öfver världens kantigheter,

öfver lifvets smutsigheter.

Lilla mjuka, hvita flinga,

håll dig fast på furans arm,

eller högt mot höjd dig svinga —

smyg dig in till granens barm.

Ligg så still, att ingen hör dig,

lycklig du, om ingen rör dig,

ligg till skogens susning lyss,

bidande på solens kyss.

Lycklig du, som kan få gömmas

undan hårda mänskohanden —

lycklig du, som kan få glömmas

uti tysta barrskogslanden —

slipper fläcka oskuldsdräkten,

smutsas utaf mänskosläkten —

lycklig du, som dör om våren,

kysst af solen genom snären! —

LENA BÖRJESON.

om hon än skrek det vildaste hon förmådde. Det är en hel mil till Liedakha, den närmaste gården.

Är det inte som att uppstå från död till lif, det som Anna Maria Valkiapää förra året vid denna tiden fick erfara, då risslan plötsligt stannade utanför en människoboning!

En hel mil hade hon och barnen drivits i stormvädret — och så stannade risslan hos nybyggaren i Liedakha.

Kom aldrig och tala med Anna Maria att undrens tid är förbi.

Ja, hvem kan förneka under, då man hör, hvad som hände henne och hennes barn.

Hvem undrar på, att lapparna längta efter kyrkans ro och ljufva värme efter allt de utstätt, sedan de sist sfämde möte under Ju-

malas tak. Nu sitta de på bänkarna, på golfvet och längs väggarna, andaktsstämda med öppna barnafromma hjärtan.

Annandagen räknas nästan som högtidskulmen, då döpes, begrafves och viges i kyrkan.

Jag var bjuden på två bröllop den dagen. Det var en nog så märklig syn att se de två brudparen där framme vid altaret. Och två lapphundar sutto vakt bakom det ena paret. Jag glömmar aldrig hur den ena hunden synbart tyckte att husbonden stod stilla så förunderligt länge, att hunden började nafsas honom i benen. Med det smidigaste "bakåt sträck" sparkar då brudgummen till sin trogna hjälpare, så att denne vrålade dansar långt ner åt kyrkgången. Men det var ingen mer än jag som förvånade sig däröfver.

Efter vigseln gäller det att fortast komma till det pörte, där måltiden skulle intagas. Gamlingar, hundar och barn kullra om hvarandra ner i risslorna. En lappgubbe kastade armen om mig, så att jag kände mig som en med lasso infångad ren, och så bar det iväg under ett gemensamt hojtande och skrikande.

Och risslorna kränga och slänga. Huj, så det går.

Innanför dörren hos Tuoronen, där kalaset skall stå, sitter redan en annan skara. Det är den, som följt liken till vintergrafven på kyrkogården, som ligger en halftimmes väg från kyrkan. De maka åt sig vid dörren.

Framme vid det långa träbordet, på bänken som hvilar på två träbocker, sätta sig brudparen. De nyvigda hålla hvarann i händerna. Ingen lampa, intet ljus tändes, när mörkret därute börjar falla. Elden från den stora pörtspiseln kastar en mystisk Rembrandtsdager öfver rummet. Stora fat med renstek bäras ändtligen fram. Man äter med de gafflar natureff gett en. Sliter och drar i renköttet och träffar på andras fingrar i fatet, där alla krafsa åt sig af de feta bitarna. Så bärs kaffet fram. Starkt och salt.

En kopp att dricka ur och 40 personer, det var jag med om. Men det gick utmärkt. Litet långsamt förstås men "gud skapa inga has!" och då ska inte heller människor göra det.

En stor, torr renmage fylld med renost står på bordet.

En bra nypa renost i det salta kaffet, det är bröllopsläckerhet.

Brud och brudgum sågo själanöjda ut, gästerna voro synbart belåtna, hvad felade? Intet.

Det var en fäst för sådana, som ännu lefva i naturens sköte utan behof af kulturens alla verktyg för att förbättra och tillkrängla lifvet.

Och när man ätit renkött och druckit kaffe timme efter timme och luften var tjock, då började renpälarna röra sig, och det ena hufvudet böjde sig sömningt ner mot det andra. Utan att besvära sig med att reda en bädd, sof fjällfolket snart sin barnsömn i det mörka pörtet, där endast glöden pyrde bland askan. Det stönas och snarkas och ingen låter sig störa, då brudfolket söker sig väg ut i den stjärnklara natten för att i snön med renhudsvantarna under kinden lägga sig till hvila på den snöhvita bröllopsbädd, som himlen själf bäddat åt dem.

En främling i Karesuando, som gick förbi bröllopsgården nattetid, såg två människobarn lyckligt insomnade sida vid sida under norrskenet flammor. —

Till sist en varm önskan från en, som lärt sig älska dessa byggder. Må turisterna gå fram med försynthet i denna rena, underbara värld, där människorna i sina själar ha kvar något af det ännu ej förlorade paradiset!

BARN-KLÄDER

Fina och välgjorda i största sortiment.

Eleganta Goss-Kavajer, Bluskostymer, Sportkostymer.

Väl utförda Flickklädningar, Paletäer, Brodyrklädningar.

Fina och välgjorda kläder för konfirmander.

BARN-VAGNAR Hopfällbara två- & fyrehjuliga Sitt- och Liggvagnar.

Prima reela varor.

Billiga bestämda priser.

PAUL U. BERGSTRÖMS A/B
Stockholm. 74, 76, 78 Drottninggatan.

SVALÖFS

KORNFLINGOR,

en produkt af utslutande svenskt jordbruk och svensk industri.

NYA **WERMLANDS-TIDNINGEN**
Grundt. 1880 Karlstad Grundt. 1886
är Värmlands största och äldsta tidning

Husmödrar

som äro praktiska använda

Gahns Skursåpa

till sina diskbänkar, kökskär, golf och allt omåladt.

Henrik Gahns A.-B., Uppsala.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND.

ansvarig af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 9-15 APRIL 1916.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; färserade ägg med grönsalad; mjölk; kaffe eller te med giffjar.
Middag: Klar buljong med vindböjtlar; marinerad grytstek med fyllda potatismoskrustader och sa-

lader; katrinplommonkaka med vispad grädda.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; grahamsvälling med frukt-kompott; gratin på jordärtskockor; kaffe eller te. **Middag:** (vegetarisk): Äggfärs med potatis och svampsås; kall aprikospudding med vispad grädda.

TISDAG (Fettisdag). Frukost: Smörgåsbord; gratinerad sill med kokt potatis; mjölk; kaffe eller te. **Middag:** Gratin på buljongskött (rester från söndag); semlor med mjölk.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; fläskomelett med stekt potatis; kaffe

eller te. **Middag:** Vegetarisk rotpuré med stekt bröd; kokt kolja med smör och ägg samt potatis.
TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; fiskstufning i snäckor (rester från onsdag); mjölk; kaffe eller te. **Middag:** Ärtor med fläsk; ugnskaka med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; kokt sill med smör och ägg samt potatis; mjölk; kaffe eller te. **Middag:** Kokt, brynt lambringa med ris; soppa på apelsinsaft med skorpar.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; stekt bräckkorv med äggstanning; kaffe eller te. **Middag:** Afredd buljong med jordärtskockor; stekt strömming med potatismos.

RECEPT:

Färserade ägg (f. 6 pers.). 3 ägg.

Köttfärs: 1 hg. benfritt oxkött, 1/2 hg. benfritt kalkkött, 30 gr. späck, 1 äggula, 1 msk. stötta skorpor, 1 tsk. salt, hvitpeppar, 1 tsk. fint hackad syltlök, 4 msk. grädda.

Till panering: 1 ägg, 1 1/2 del. stötta skorpor.

Till kokning: 1/2 kg. flottyr. Beredning: Äggen kokas 5 min., afkylas i kallt vatten och skalas. Köttet torkas med en duk, urvriden i hett vatten, skäres tillika med späcket i bitar och drifves 5 ggr genom köttkvarn. Det stötes därefter med trästöt tills färsen blir jämn och smidig. Äggulorna vispas väl med skorparna, kryddorna och syltlöken. Färsen afsmakas noga. De skalade äggen beklädas med köttfärsen, rullas i stötta skorpor, därefter i det uppvispade ägget och så åter i stötta skorpor. Färsen tillplattas i båda ändrar och får ligga 1 tim. för att hårdna. Flottytren upphejtas och äggen kokas däri, tills de äro vackert bruna. Uppläggas på gräppapper, så att flottytren får afrinna. De skäras midt itu tvärs öfver, och en persiljekvist stickes ned som grepe. De garneras med salad och serveras med grönsalad i skarpås eller med majonnäs som frukosträtt.

Vindböjtlar (f. 12-15 pers.). 60 gr. smör, 2 del. vatten eller mjölk, 125 gr. hvetemjöl, 4 ägg.

Beredning: Smör och vatten eller mjölk kokas upp, mjölet tillsättes på en gång under jämn vispning, och smeten får koka, tills den släpper pannan. Den hålles upp, vispen klämmas ur väl, och ett ägg i sänder inarbetas, hvarefter smeten röres 10 min. Massan får hvila 1 tim., tryckes därefter genom sprits eller garneringssträtt på en väl rengjord och smord plåt i form af ess eller små aflånga bullar, hvilka gräddas i stark ugnsvärme med underplåt. Under gräddningen får ej ugnsluckan öppnas på 10 min., ty genom luftdraget sjunka kakorna ihop och blifva platta. Serveras till buljong eller consomme.

Marinerad grynstek (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. innanlår eller fransyska, 2 tsk. salt (10 gr.), 1/2 tsk. hvitpeppar, 1/4 tsk. ingefära, 1 1/2 hg. späck, 1 flata skifvor.

Marinad: 2 rödlökar, 2 morötter, 2 msk. smör (40 gr.), 4 persiljestjälkar, 1 lagerblad, 6 del. rödt eller hvitt vin, 50 gr. färsk, skallad fläsksvål.

Till stekning: 1 1/2 hg. flottyr, 1 lit. brun buljong.

Beredning: Köttet bultas lätt med en fuktig klubba, torkas med en duk, urvriden i hett vatten, och ingnides med kryddorna. Löken och morötterna ansas, skäras i skifvor hvilka brynas i smöret, och hälften af dem läggas i ett djupt fat, köttet lägges därpå och resten af rötterna samt persiljan, lagerbladet och fläsksvålen läggas ofvanpå köttet. Vinet tillsättes och steken får ligga i denna marinad omkr. 6 tim., hvarunder den vändes 3-4 ggr. Den tages upp, får rinna af, torkas väl med en duk, belägges med späckskefverna och bindes så att den får vacker form. Flottytren upphejtas i en järnkastrull, steken brynes däri på alla sidor, tills en vacker brun skorpa bildats, då den tages upp. Flottytren hålles upp och kastrullen gnides ur väl med hvitt papper. Marinaden hålles i kastrullen, köttet lägges ofvanpå, locket pålägges och vinet får koka ihop hastigt, tills får en konsistens af sirap. Då tillsättes den kokande buljongen, som bör stå jämnt med köttet (kastrullen får ej vara vidare än att köttet nått och jämnt rymmes), locket lägges på och steken får sakta steka 3-3 1/2 tim., hvarunder den vändes några gånger, men spädes ej. Den lägges upp på varmt fat, garneras med persilja eller kruskål och skäres för vid bordet. Serveras med grönsaker, fyllda potatismoskrustader, potatispastejer eller brynt potatis och salader.

Såsen serveras som sky eller afredd.

Fyllda potatismoskrustader (omkr. 15 st.). 1 kg. skalad potatis=omkr. 1 1/2 lit. oskalad, 30 gr. smör, 1 tsk. salt, 2 tsk. socker, litet hvitpeppar. (litet muskot), 3 äggulor.

Till fyllning: 60 gr. smör,

ELA 0.95

SONJA 115

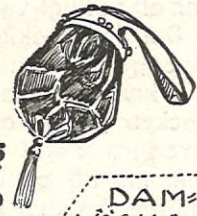

DAMVÄSKA

av SVART SIDEN MOARÉ 6.25

KRAGE DAISY 1.25

JABOT 1.10

DAMVÄSKA

av SVART SIDEN MOARÉ 3.95

BASARAVDELNINGEN

A/B NORDISKA KOMPANIET

Vid blodbrist och svaghet

gör Apoteket Vasens järnpreparat "Ferrol" största verkan. Starkt aptitgivande ökar det hastigt kroppsvikten. På alla apotek till 2 kr. fl.

D. B. C.

Flytande Putskrämer för metaller.

Prova den och Ni använder aldrig någon annan. Fås öfverallt. Fabrikant: Dorch, Bäcksin & Co:s A.-B. GÖTEBORG.

När som helst kan man äta

ÖREBRO KEX,

men till frukostbordet är den oumbärlig.

EKSTRÖMS JÄSTMJÖL ÖREBRO KEMTEKN-FABRIK

EKSTRÖMS VANILJSOCKER ÖREBRO KEMTEKN-FABRIK

för sårnader m. m.

Praktiska gångmattor tillverkade af starkaste cellulosa fiber, 60 cmtr breda, försäljas mot efterkräf genom Svenska Maskinaffären, Örebro, till 1 kr. per meter. Försök några meter på prof!

Pensionsförsäkring.

Allmänna Enke- och Pupillkassan i Sverige

meddelar försäkring för pensioner till efterlevande änkor och barn.

Inträde är öppet för hvarje svensk undersåte, som med afseende å hälsotillstånd pröfvats antaglig och icke uppnått 60 års ålder. Pension kan betingas från 100 till 1,500 kronor. Insats en gång för alla kontant eller delvis genom revers eller och årliga premier.

All vinst tillfaller de försäkrade i form af årlig tillväxt af pensioner under den persons lifstid som betingat pensionen. Pensionstillväxten utgår f. n. med 4,5 procent för år å det betingade pensionsbeloppet.

Prospekt portofritt. Adress: Storkyrkobrinken 11, Stockholm.

Glöm ej att

Lukulin

är dagens TANDCRÈME & MUNVÄTTEN

Lukulin är starkt bakteriedödande, utan att angripa slemhinnan. Behaglig lukt och smak! Bevarar tänderna och gör dem kritvita!

är namnet på den nya kaffersättningen, som till den grad har det verkliga kaffets smak och fina arom att man ej kan skilja det från vanligt kaffe.

Pröfva själf och döml!

Säljes öfverallt å: 1/2 kg. 65 öre. 1/4 kg. 35 öre.

BRIO-KAFFE-FABRIKEN, NYKÖPING.

Vantar & Strumpor
 MED **Lejon** MÄRKET!
 FÖRSÄLJAS
 I ALLA VÄLSORTERADE
 SYBEHÖRS-MANUFAKTUR-
 & KORTVARUAFFÄRER

25 gr. riven ost, 1 äggula, (1/4 tsk. socker).
 Till pensling: 1 äggula.
 Beredning: Potatisen sköljes, torstas väl, skalas tunn, skäres i bitar, hvilas vägas och kokas hastigt i saltadt vatten, tills de äro mjuka, men ej falla sönder. De upphållas genast i dörkslag och få stå i främre delen af ugnen några min. för att bli torra. Potatisen passeras därefter genom hälsikt. Purén lägges i en kastrull, det kalla smöret och kryddorna tillsätts och purén röres med gaffel öfver elden, tills den är fast. Kastrullen flyttas af elden och äggulorna tillsätts en i sänder, under det purén röres flitigt med gaffel, hvarefter den noga afsmakas och får kallna. Den spritsas därefter på smord plåt i ring på ring till ganska höga krustader med botten. Små lock till krustaderna spritsas särskildt, penslas med uppvispad äggula och gräddas för sig.
 Till fyllningen röres smöret, tills det är hvitt och pösigt, blandas med sten och den uppvispade äggulan samt sockret, om så önskas. Massan fylls i krustaderna, som penslas med uppvispad äggula och gräddas i varm ugn, tills de få vacker guldgul färg, eller omkr. 10 min. De uttagas, locken påläggas och krustaderna serveras som garnering om-

Spara tid, arbete och pengar

Genom att utföra all slags stoppning å **Singer-symaskin.**
 För att i större utsträckning än hittills giva våra kunder tillfälle att lära stoppning samt ett rätt utnyttjande av de till "Singer 66" medföljande apparaterna anordna vi **en avgiftsfri kurs den 3 April.**
 Anmälning om deltagande torde göras snarast möjligt.
SINGER Co SYMASKINS AKTIEBOLAG.
 Hamngatan 16, Stockholm.

TRE ORD
SASOL
 är **oumbärligt!**

Om hvarje svensk husmoder använde **Snabbkokaren** skulle millioner kunna sparas i bränsleåtgång. Eldas med affall från vedboden etc. **Kokning på några minuter.**
 Prospekt o. intyg gratis o. franco.
G. V. RUNDSTRÖM & Co.
 Järnaffär — Norrköping.
 Etablerad 1854.
 Telefoner:
 No: 83, 500, 700, 969, 1718.
 "Endast äkta" om i locket finnes ingjutet
Carl D. Mobergs PATENT No: 5206.
 Enkel, Lättskött, Snygg, Luktfri.
 Pris Kr. 9,—.
 Frakttritt.

kring stekt kött. Krustaderna kunna även fyllas med morötter, skurna i fina tärningar och stuvade, eller ock med fina konserverade ärter, kokta i litet smör.
 Stuvade morötter: 1 morot, 2 dcl. vatten, 1/2 msk. smör (10 gr.), 1 msk. mjöl (10 gr.), morotspad, salt, socker.

Katrinplommonkaka (f. 6 pers.). 250 gr. fina katrinplommon (omkr. 22 st.), 2 msk. socker (30 gr.), 3 dcl. vatten.
 Kräm: 4 ägg, 1 hg. socker, 75 gr. smör, 4 dcl. kokande grädde, 1/2 tsk. finrivet citronskal.
 Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.).
 Beredning: Katrinplommonen sköljas väl i flera ljumma vatten och läggas i en spilkum hvarfals med sockret. Vattnet tillsättes, och plommonen få ligga däri öfver natten. De kokas därefter omkr. 5 min., få kallna, urkärnas, skäras i skifvor, hvilka läggas i smord pajform. Kärnorna krossas, mandlarna läggas i kokande vatten, skalas, torkas i ugnen, hackas fint och ströses öfver plommonen. Äggulor, socker och smör röras 20 min., den kokande grädden tillsättes under stark vispning jämte citronskalet, och vispningen fortsättes tills krämen är kall, då de till hårdt skum slagna äggvitorna nedskäras försiktigt. Krämen hålles öfver plommonen, och puddingen gräddas i vattenbad i ugn omkr. 3/4 tim., eller tills massan, väl prof med vispkvist är stannad. Kakan serveras varm eller kall med eller utan grädde.

Äggfärs (f. 6 pers.). 1 hg. smör, 5 dcl. gräddmjöl, 1 hg. mjöl, 5 ägg, salt, socker, vitpeppar.
 Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. stötta skorpor.
 Beredning: Smör och mjöl få koka upp, mjölet vispas under full kokning, och smeten får koka, tills den släpper pannan, hvarefter den slås upp i ett fat och får kallna. Då röras 3 hela ägg och 2 gulor, ett i sänder, och smeten röres 10 min. Sist nedskäras de återstående 2 äggvitorna, slagna till hårdt skum, och massan afsmakas med kryddorna. Den hålles i en smord och brödbestörd puddingform, som rymmer 1 1/2 lit., locket lägges på och färsen kokas i vattenbad i ugn eller ofvan på spisen 1-1 1/2 tim. Stjälpes upp och serveras genast med potatis och svampsås.

Stekt strömming (f. 6 pers.). 30 strömmingar, 1 1/2 msk. salt, 1 ägg, 2 msk. mjöl (20 gr.), 2 msk. stötta skorpor, 80 gr. smör och flottyr (till stekning).
 Sås: 1 msk. smör (20 gr.), 1/2 msk. hackad persilja, 1 tsk. citronsaft.
 Beredning: Strömmingen renas, ryggen borttages, den mörka hinnan skrapas noga bort och strömmingen sköljes mycket väl samt inklappas i en fiskhandduk. Den gnides i med saltet, doppas i det uppvispade ägget och vändes i en blandning af mjölet och de stötta skorporna. Smöret brynes, strömmingen lägges i, stekes 7 min. på hvarje sida och upplägges på varmt serveringsfat. Till såsen brynes smöret samt persiljan lätt, afsmakas med citronsaften och såsen hålles öfver strömmingen. Serveras med potatismos.

FRÅGOR

ENHVAR läsare af Idun äger rätt att i denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekreten. Dock förbehåller sig redaktionen oinskränkt befogenhet att utesluta de frågor, hvilka anses sakna mera allmänt intresse. Hvarje publicerad fråga kommer att besvaras, och utbetalas för det bästa svaret, å någon af här nedan införda frågor, som insändas till redaktionen senast 6 dagar efter detta nummers dato, ett pris af 10 kronor.

N:r 61. Ber att få beskrifning på, hur man själf kan tillblanda bra Eau de Cologne. Likaså s. k. härsprit. Inga.
 N:r 62. Vill någon af Iduns läsare rekommendera mig en utförlig bok i »kaktusodling» eller om sådan ej finnes i bokhandel, då ge mig några goda råd. Jag är en stor beundrare af kaktusblommor och har rätt många exp. men vill gärna erhålla verkligt goda råd öfver deras skötsel. Kan man erhålla afläggare i utbyte eller mot billigt pris? Arpa.
 N:r 63. Skulle någon af Iduns läsare veta hvad jag skall göra för att få sömn om nätterna? Har försökt allt, men kan ändå ej sova. Förtyflad prenumerant.
 N:r 64. Undertecknad har några gamla oljefärgstaflor, som jag skulle önska få värderade. De anses af kännare härröra från gamla mästare, dock ovist hvilka. Hvar skall jag vända mig för att få dem om möjligt identifierade och värderade, ev. försälda? X i X-by.
 N:r 65. Sedan någon tid tillbaka har undertecknad varit nödsakad

vistas i mitt hem för att biträda min mor med hushållet. Då hela dagen ej är upptagen härmed, önskar jag mig någon sysselsättning som kunde utfylla återstoden af dagen och samtidigt bereda mig någon om äfven obetydlig arbetsförtjänst. Vore därför tacksam för anvisning på något hemanarbete som kunde uppfylla båda de har angifna önskingarna.
 Flerårig prenumerant.

N:r 66. Kan någon af Iduns många läsare upplysning om, hvem som till ett bröllop brukar anskaffa tårnans blomsterbukett? Och hvem brukar anskaffa marskalakens myrtenkrans? Hvilken är den för brud och brudgum lämpliga klädseln då man viges i s. k. resdräkt? Fästmo.

N:r 67. Känner sedan något är tillbaka en ung man som haft anställning i min hemstad och mycket vistats i mitt hem. Vi ha alltid varit goda vänner, och är han en godhjärtad, glad och begäfvad man men med felet att vara omättlig i bruket af spritdrycker. Som hans goda vän bad jag honom flera gånger att vara mera måttlig. Det lofvade han, men så åter en annan gång i glada kamraters lag, var löftet brutet och den goda föresatsen glömd. Nu har han lämnat staden, rest till en afkrok af vårt land för att som han sade, fly frestelserna och stadga sig. Före sin afresa frågade han, om jag ville bli hans och vänta på honom något år fram i tiden, då han skulle återkomma »starkt till karaktären». Håller mycket af honom och ville gärna bli hans följeslagarinna genom livet. Men männe jag vågar lita på löftet om den »starka karaktären»? Detta oroar mig så ibland och grumlar lyckan. Dora.

N:r 68. Några flickor som önska tillbringa sin semester (14 dagar) i fäbodar, frågar om någon af Iduns läsare känner till någon dylik som är till uthyrning och bästa sättet att ta sig dit. Hvar bör man vända sig för närmare förfrågningar? Fyra stinter.

N:r 69. Mina läppar ha en obehaglig benägenhet att hålla sig sträva och nariga, skinet blir hårdt och liksom stramar, och detta ej blott vid vistandet ute i luften. Finns det männe något sätt att hånda skinet och få det mjukt? Har hört att det stärkes genom att komma i beröring med en lorr tandborste men tycker det förefaller nä-

MUSTAD'S VÄXT-MARGARIN

Endast det bästa är godt nog. Begär o. se till att Ni får **MUSTAD'S "BÄSTA-VÄXT"**

got underligt. Mycket tacksam för ett tillförlitligt råd blir Rådlös.
 N:r 70. Skulle någon af Iduns ärade läsare godhetsfullt vilja gifva mig recept på aseptin, helst på latin. Tacksam för upplysning blifver
 Trieste.
 N:r 71. Vill någon af Iduns läsare eller läsare gifva mig ett godt råd, hur jag bäst skall tillvarataga den myckna fallfrukt och höstapplen, som ej kunna förvaras rå? Mos, kompott, marmelad och gelé kokade jag år 1915 så att det räcker ett par år fram i tiden. Jag har tänkt på äppelvin, men jag vet ej hur det skall göras. Om någon vill gifva en god beskrifning på vinberedning så vore jag mycket tacksam. Äppelsaft har jag kokat och finner den utmärkt. Idunaäpplen.
 N:r 72. Jag har tänkt att skaffa mig en elektrisk dammsugare och vore därför tacksam om någon af Iduns läsare ville gifva mig ett råd om maskinen utför ett godt arbete, om den kan användas för rengöring af gångkläder så man sluppe borstningen, om den kan inkopplas i väggkontakt på ljusledningen, som är 3-fas växelström, samt ungefärliga priset.
 25-årsprenumerant.
 N:r 73. Skulle någon af Iduns läsare vilja gifva mig ett råd hur

jag bäst skall ordna undervisningen för en klen 11-årig gosse. Han har en längre tid vistats på sanatorium, men är nu förklarad frisk, men förbjuden att gå i skola. Han har i år läst privat men ville så gärna han skulle få kamrater. Finns ej i Sverige någon skola för klena barn, där de samtidigt vårdas och få undervisning och som står under läkareuppsikt? Bekymrad.
 N:r 74. Ung, frisk och hurtig flicka, som genomgått 8 kl. läroverk och alltid intresserat sig för landbruk, frågar härmed Iduns läsare, huru jag på billigaste vis med tid och pengar, skulle kunna lära mig sköta småbruk. Vore Danmark bäst eller finns någon duglig och rationell landbrukare som vore villig anta mig som landbrukselev. Vill helst slippa genomgå skola, då jag är 27 år. Tacksam för svar till Småbrukare.
 N:r 75. Kan någon af Iduns läsare gifva mig ett godt råd hur jag skall kunna få mig en liten stuga på landet med ett litet stycke jord till. Har i 10 års tid arbetat i stad med sömnad, och äro mina nerver snart utslitna af för mycket sittarbete och liten betalning. Kan man förtjäna sitt uppehälle med att ha en hönsgård, kaniner och svin? Har tänkt sy på vintern. Kan en kvinna få egnahemsrätt eller finne-

Schweizer's Siden
 direkt från Schweiz, tull- & portofritt till bostaden!
 På begäran och mot insändande af ett 20-öres frimärke erhåller Ni våra provor på garanteradt solida nyheter till dräkter och blusar i taffetas, crêpes, charmeuse, gabardine, eolienne, faille, cotelê, voile o. s. v. schweizer-batist 120 cm. bredt från kr. 1.50 pr meter. Särdeles rikhaltigt urval i såväl svart som hvitt och kulört.
 Samtidigt rekommendera vi vår nya kollektion af schweizer-broderier, innehållande 70 nya modeplanscher med broderade mönster, som visa det utomordentligt vackra och solida utförandet af våra berömda broderier samt katalog öfver linne och smärre artiklar med äkta schweizer-broderier. Blusar och dräkter till damer, unga flickor och barn finnas i batist, voile, crêpe, organdie, lärt m. m. och i nyaste identyger från fr. 2.95. Våra broderade artiklar äro ej sydda, men man kan själf lätt förfärdiga dem efter tillskärningsmönstren.
 Begär redan i dag denna innehållsrika kollektion, som mot ett 20-öres frimärke skickas Eder franco till benäget påseende.
Schweizer & Co. Luzern, S 3 (Schweiz)
 Schweizer-firma — Schweizer-vara.

Bäst är det färska kaffet

Färskast är alltid det som mest efterfrågas. Mest efterfrågat är det omtyckta, äkta Kathreiners Maltkaffe

Våra mest framstående vetenskapsmän anse, att Kathreiners Maltkaffe är i hög grad förtjänt av allmänhetens uppmärksamhet och förtroende. Det drickes dagligen av millioner människor i hela världen och finnes till salu i bränt, omalet tillstånd hos varje handlande.

någon förening som utlånar penningar för inköp af småbruk. Jag äger endast ett efter enkla förhållanden välafordrat hushåll samt cirka 200 kr. i penningar.

Gammal flicka som har en sängliggande far att försörja.

N:r 76. Kan trädgårdsskötsel, idkad af äldre, bildad kvinna med kvinnligt trädgårdsmästarebiträde efter något år gifva en någorlunda bekymmerfri tillvaro? Om så är, hur stort kapital lägst bör tänkas för uppsättning och arrende försöksvis af en mindre trädgård? A—e.

N:r 77. Under tecknad skulle vara mycket tacksam för några beskrifningar på god tysk korf och tyska köttbullar, de s. k. Königsberger Klopf, några franska soppor med lok samt italiensk vaniljglace, som man här i landet aldrig får maken till.

N:r 78. Bör en affärsnehafvare (innehafvarinna), bosatt i medelstor stad, på gatan hälsa på sina s. k. bättre kunder, hvilka en och annan gång besöka affären. Tacksam för svar blefve Fru A.

N:r 79. Kan struma med godt resultat behandlas med röntgen? Hur dyrt ställer sig en dylik behandling? Hvar vore lämpligaste sommarvistelsen för en strumpatient?

En mor.

N:r 80. Ung, förlöfvad flicka, som visserligen genomgått 8-klässigt läroverk men saknat den uppfostran som ett bildadt hem skänker, frågar om någon af Iduns läsarinor kan gifva henne ett råd hur hon lämpligen bör förfara för att utan alltför stor kostnad förvärfa sig denna för hennes blifvande ställning nödvändiga bildning. M. H.

EN LITEN HISTORIA SOM KUNNAT HÄNDA PÅ SKOTTIDAGEN 1916.

af F. I.

(Forts.)

Sedan supén, under hvilken morbror Fritz som vanligt hjälpte ungdomen tillrätta och förde åtskilligt nojs med dem, väl var öfverstökad, föreslogs att det skulle som avslutning af aftonen lekas en sitlek i salongen; efter mycket funderande om hvad det skulle bli, föreslog konsulten helt skälmaktigt: »Som det i dag är skottidagen, tycker jag det passar bäst att ni leker gamla friarlekar; där får fruntimern fria själfva, som de ju dessutom har rätt till i dag.» Ehuru ungdomarne ej kände till den leken, en förgångers generations glömda munterhetslek, motogs dock förslaget med acklamation, sedan morbror Fritz lofvat att anförda. Den obligatoriska stoleraden ordnades flinkt och »det manliga» förvisades till pappas rum. Sedan alla de unga damerna valt hvar sin kavalerj, som vid »profbockningen» skulle mottagas med en nigning och ett: »Var så god och sitt ner!» befanns det att morbror Fritz ej fått någon som »tagit» sig. Annie hade trots morgonens frieri ej längre ansett sig bunden utan valt denna gång efter sitt »hjärta». Besvärad af sina samtalskval ordnade hon dock saken. »Inte går det an att vi lämna morbror Fritz utan dam; tant får taga honom», och därmed placerades tant, fru V—n, ehuru under protester, i raden, och dörrarna öppnades — morbror Fritz och den siste »friaren» som kom in och efter flera fäfänga försök på annat håll, måste han, betydligt generad, finna sig uti att få »ja» af sin granfru. Nästan värre blef det vid herrarnas sittning, då alla de unga med en mun afgjorde att morbror Fritz skulle »hå» samma person som sist. Själflva hade de naturligtvis gjort omval. Morbror Fritz var den siste »friaren» med arrangemanget men för att ej störa leken, fann han sig i sitt öde och mottog med en förlägen bug-

ning och: »Jag tackar allraödmjukast, fru assessorskans tvekanande nigning.

Det glada lilla samkvämet var nu slut och gästerna gångra. Morbror Fritz hade sin vana likmätigt stannat kvar efter de öfriga. — »Var det icke det jag sa' att om du skulle gifva dig, skulle det ske genom frieri på en skottidag, utlätt sig konsulten och slog sig ned i en fåtölj midt emot morbror Fritz. »Nu är du riktigt fast, då både du och »föremålet» har friat till hvarann; det kan man kalla »ömsesidigt» frieri, en ny art af den sorten. Men lycka till, kära sväger! Bättre sent än aldrig.»

»Ja, ja, på lek, förstås, på lek», svarade småleende morbror Fritz. »Annars så är fru V—n en riktigt hyggelig människa; sämre val kunde man råka ut för.»

»Nå, så slå till då och gör allvar medan du är i farten! själfva frieriet är ju undangjordt och du har ingen tid att förlora. — Och tänk hvad besvär och hushållsbekymmer du skulle komma ifrån; i längden tycker jag det skulle ha blifvit tråkigt att ständigt känna igen samma slags mat på »Sällskapet. Ja, utan pengar är assessorskan ej heller.»

»Lyst, lyst, hvad pratar du för slag? Inte kan jag gå och gifva mig; det vore då för galet; åh nej, åh nej, eller hvad tycker syster Mia?» och morbror Fritz vände sig till den inträdande konsultinnan.

»Gifva dig, jo visst kan och bör du det, käre Fritz; det är hvad jag redan i morse tänkte föreslå dig, då Annie kom och störde vår tété-å-tété. Gör det om du kan få, så skall du få se att du ej ångrar dig. Fru V—n är ju så innerligt hyggelig och skulle säkert bli en rar, liten hustru åt dig, och fru Mia klappade uppmuntrande sin bror på armen.

»Men barnen då, barnen!» nästan halfskrek morbror Fritz, i det han rusade upp ur stolen; »nej jag tackar, nej jag tackar! och dessutom, hvem har sagt att hon vill ha mig?»

»Om jag ej sett alltför orätt», inföll leende fru Mia, »så har du ingen korg att befara; och värt bifall har du på förhand; vi taga henne gärna till svägerska, det är säkert.»

Morbror Fritz satt helt förstummad kvar en stund; därpå bröt han med ett »godnatt på er! tack för i afton!» häftigt upp och höll i distraktion på att glömma både käpp och galoscher i tamburen.

»Jag tror verkligen att han kommer att fundera på saken! Hvem kunde ha trott något sådant», vände sig konsulten till sin fru då de följdes åt tillbaka in i rummen.

(Forts.)

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA.

Eskil Fur. Det är nog säkrare att hålla sig på prosans breda stråt, när man nyss börjat lära sig gå.

V. K—m. Vålment, men litterärt ougligt.

Never mind. Vi skola försöka på omslaget.

S. L. Det kanske förvånar Er men är likväl sant: af dessa värkserier går det 13 på dusinet.

EXPEDITIONENS BREFLÅDA.

»21 år», Rossön p. r. Annonsen kostar 3 kr. pr gång.

»1 maj». Insånd 3 kr. i postanvisning.

»Gammal prenumerant». Eder fråga kan införas som annons och kostar 2 kr. Likvid i postanvisning.

Kvartalsprenumeranter!

GLÖM ICKE ATT FÖRNYA PRENUMERATIONEN PÅ IDUN.

SVENSKA KURORTFÖRENINGEN.

Bie Vattenkuranstalt, Katrineholm. Kneippbad. Starkt radiumhaltigt vatten. Skogsluft. Läkare: Professor Astley Levin, Sthlm.

Borg v. Norrköping. Alla slags bad o. behandl. lämpl. m. Rheum., Gikt, Aderförkalkn. Nervsjukd. Nytt Radiuminhal. Inack. i pens. o. sjukh. 2—6,50 kr. Läk.: W. Bergwall.

Borgholm Kurort och hafsbad med sydlandskt klimat. Utm. bad. Tidsenl. utrustn. Vål fungerande vatten- o. kloakl. Läk. J. O. A. Bergqvist, Birg. Jarlsg. 69, Sthlm.

Båstads Hafsbad o. Kuranstalt. 1/2 —1/2. Mildt, jämnt klimat, härl. läge, en af västkustens naturskönaste badorter. Läkare: dr Erik Witt, Båstad. Sjukgymnast E. Granfelt.

Dalarö Hafsbad. Vålk. kur- o. rekr.-ort. Natursk. läge: hälsos. Klim. Gyttje-, talb.-kolsyreb. etc. sjukg. Badlak. dr C. A. Öberg. Uppl. D. Uthyr.-byrå. R. 21.

Djursåtra Brunn, Versås. Lugnt, stilla, enkelt. Högst o. fritt läge. Järnkällor. Vål serverade bad. Hetluft. Elektr. ljusb. Omsondsgull massagebehandl. Billigt. Läk.: Gust. L. Ribbing, Halmstad.

Fishebackskil Hafskuranstalt v. Västkusten. Ren, dammfri hafsluft. Alla sorters bad. Massage och sjukgymn. Bill. lefnadskostn., stor rymd. matsal. Läk.: Lifmed. Emil Jacobsson, Sthlm.

Fjällnäs Sveriges högst belägna luftkurort, c. 800 mtr. ö. h. I björkskogsbältet. Lämplig rekreationspl. Härl. fjällnatur, godt bord, c. 60 rum. Juni—aug. Läk.: J. Webiörn.

Furusund Hafsbad. Gyttjebad i Sthlms skärg. 3 tim. fr. Sthlm. Alla sorters bad, gymnastik, mass. 5 hotell, 50 villor. Läk.: Dr Emil Zander, Sthlm. (Spec.: Hjärtsjukd.).

Grennafors vid S. stambanan. Berömd järnkälla. Gyttje- o. med. b. Mildt barrskogskl., härl. luft. Sjö. Bost. i brunns- och park. Adr.: Moheda. Läk.: E. G. Eklund.

Götarp på Åsenhöga, Jönks län. Naturskönt, högt läge i skogrik trakt vid sjö. Vanl. badf., god järnkälla. Billigt. Rikst. Massör. Läk.: H. Löfberg, Stockholm.

Helsjöns kuranst. Horred, Väster- göt. Reum., gikt, nerv- o. hjärtsjukd. Nutida bad, spec. gyttjebad. Lämplig rekreationsort. Barrskog. Godt bord. 28/5—8/9. Läk.: G. Engstrand.

Hellby Brunn (mellan Eskilst. o. Torshälla). Ypperliga kom. Starkt radioaktiv järnkälla. Fullst. badanst. o. Kneippbad. Härl. skogsl. Bill. Säs.: 29/5—1/9. Läk.: H. Berg, Sthlm.

Hjo Badanstalt. Sundaste läge i den fjörtj. Guldkroken v. Vättern. Utm. bad. Nytt strandbad. 1:a kl. bost. God mat. Läk.: Dr E. Tengstrand, Sthlm. För gym. o. mass. Dr Hj. Ekberg, Sthlm.

Hälsans Brunnanst., Hälsingborg, v. Öresund. Sofiakällan. Järnkälla. Alla med. badf. Härl. strandbad. Reum. magsjkr., skroful. åkommer. Korvalesc. Läkare: A. Björkman, Hälsingborg.

Johannisdal Hålsobr. o. badanst. v. Köping. Öpp. Juni —ca 20 aug. Järnkälla med hög radioaktivitet, hvars vatten anv. äfven till alla bad. Läkare: G. Eriksson, Köping.

Medicinska förfrågningar besvaras af resp. läkare och för närmare upplysningar hänvisas till den af Sv. Kurortföreningen utgifna publikationen »Svenska Bad- och Kurorter» (tillgänglig i bokh.) o. till de olika kurorternas prospekt, som erhållas genom kamrerarekontoren samt Svensk Bad- och Turisttidning och Svenska Kurortföreningen, Sthlm.

Källvik 1/2—3/4. Loftahammar. Lugnt, enkelt, billigt; skogrik. vindskyddad hafskust; fullst. brunns- o. badk.; radioaktiva järnk.; dietkuror m. m. Läk.: Alfr. Ternell, Sthlm.

Lannaskede Härl. läge & Smål. högl., skogr. trakt. Stark järnk. alla brukl. badf. Spec. Gyttjebad. Kneipp. Radium-Institut. Säs. börj. 1 juni. Läk.: Dr. Sigge Wikander, Sthlm.

Ljungskile rekreat. ort, härl. bad. barrskogar, järnk. Oroust skyddar f. västv. Förra årets omt. regim i societetsh., järnv., ångb., f. b. m. öfr. västk. badorter. Apot., läk.: Nath. Dahlberg.

Loka vid Bergsl. järnv. Säs. 5 juni —18 aug. Terminusdeln. Reumat. hjärtf., neurasteni. Berömda gyttjebad jämte vanl. badf. Radiuminhalatorium. Dietkost. Öfverl.: Dr Th. Hedberg, Sthlm.

Lundsbrunn Hålsobrunn o. badanst. Högst o. torr läge i natursk. trakt nära Kinnekulle. Ber. järnk., starkt radioaktiv. Billigt. Läk.: E. Pontén, Göteborg.

Lyckorna Hafsbad och kurort i härlig natur & västkusten, Bohuslän; barrskog och vackra promenadvägar. Nya kallbadhus uppförda. Förstklassig restaurang.

Lysekil Hafsbad, klimatisk kur- o. rekr. ort, fullst. brunns- o. badkur, sjukgymn. och massage. Moderna anlägg. o. goda bostäder. Läkare: Hjalmar Fries, Stockholm.

Malen, Båstad. Fullst. kurort. Varm- o. hafsb. Vidstr. barrskog. Sjukgymn., brunnsdrickn., dietisk behandl. Lektuga. Lektorinna Läk.: Dr. K. O. af Klercker, Lund.

Medevi Skogssanat. Ber. järnk. m. radioakt. utstr. Utm. gyttje- o. halfb. Sol- o. luftb. Kallbad i Vättern. Terrängkurer. Dietiskt bord. Läk.: G. Bergmark, Uppsala.

Mörsils Sanatorium f. bröstsjuka. Jämtl. Öpp. året om. Ren, stärkande fjällluft. 1sta kl. bord. El. belysn. Rikst. Öfv.-läk.: T. Horney, Mörsil.

Mösseberg Vattenkur. och sanatorium. 1,100 f. ö. h. Öpp. hela året. Nauheimerb. m. flyt. kols., el. ljusb. Inhalat. Röntg.- o. högfrekv.-afd. Läk.: Fr. Odenius, Sthlm.

Nybro Brunn- och badanst. Prakt. barrsk. Torr grusr. Vattenkur. El. ljusb. Gyttjebad. Nauheimerb. Solbad. Starka järnkällor. Bill. Läk.: Dr. Bertel Möller, Sthlm.

Nynäs Hafsbad v. Nynäshamn, modern, förstkl. badort m. vattenkuranstalt, moderna kurmedel. Läk.: G. Rothman.

Porla Brunn. Ber. kraftiga järnvat- ten. Fullst. badanst. I term. 1/6—1/7, II term. 1/7—1/8. Postadress. Porla. Läk.: Dr H. Nauckhoff, Linnég. 12, Stockholm. Riks- & Allm.

Ramlösa Säs. 15/5—1/6. Alkalisk & järnkälla. Spec.: Socker, gikt, njurl. Nauheimerb. Radiogenk. Röntg.-und. Läk.: Prof. K. Petré, Doc. M. Dr. M. Ljungdahl, Lund.

Ronneby Brunn. Starkaste järnkällor, mass.-ljusb., hafsb. kallvattenkur, dietkur, radiumkur. Läk. Lifmed. G. Rystedt, Sthlm, Dr Thorling, Dr Rietz, Prof. Henschen.

Ryd Brunn- och badanst., Radioaktiv järnk. Alla brukl. kurmedel. Kneipp. Natursk. läge. Skog o. insjöar. Lugn sommarv. Ytterst bill. lefnadsmk. o. badpr. Läk.: D. B. Carlsten.

Saltsjöbadens Badhotell Alla moderna badformer. Fullständigt gymnastikinstitut. Öppet hela året. Läk. Dr O. F. Åberg.

Skagersbrunn Adr. Kristinehamn. Vatten- o. luftkurort med järnk. Härl. läge v. sjön Skagern. Alla badf. Radiuminst. Bill. bilskjutars fr. station, Badint. Nils G. Marén, Uppsala.

Strömstad Hafskuranst. Skyddadt läge. Mildt hafsklimat, ber. gyttjebad. Järnk. Säsong 1 juni—15 sept. Läk.: A. Berghel, Sthlm.

Särö »Västkustens pärla», 1/2 t. järnv. v.-resa fr. Gbg. Begär prosp. från Kamrerarekont. Särö, eller Särö Hafsbads kontor, Göteborg 7.

Sätra Brunn. 1.4 mil fr. Sala. Dagl. vursttrafik, på beställn. automobil. Gyttjeb., gym., massage; särskild matordn. för magsjuka. Öpp. 8/6—9/8. Läk.: Prof. Friberger, Upps.

Söderköping Brunn o. bad. Fullst. st. badkur. Nauheimerb. Elektr. ljusb. Sjukgymn. massage och hetluftsbh. Utm. skogsproben. Enkelt lefnadssätt. Läk.: R. Almborg, Sthlm.

Södertälje Badinr. öppet året om. Nytt badhus och societetshus, massagebad, el. ljusb. Läk.: Axel Hellstenius, Sthlm. För massage och gym. G. Wickberg.

Tranås Vattenkuranstalt, öpp. året om. Alla varma o. kalla bad. Dietkur. Röntgen. Natursk. läge, vidstr. barrskog. Moderata priser. Läkare H. Tham, Tranås.

Trosa Bad- och sommarvistelseort. Naturskönt läge. Ren o. stärkande luft. Utmärkta varm- och saltsjöbad. Tvenne läkare på platsen.

Tulseboda Brunn- o. kurort, Kyrkhult, Blekinge, i Juni —1 Sept. Naturskönt läge i högt ligande skogstr. Utm. o. bill. bad. Apotek. Bill. lefnadsmk. Läkare: Karl Weinberg, Stockholm.

Tyringe Badanst. och Sanatorium. Fysikalisk-dietisk kurort. Nyrestaurerad och mycket utvidgad. Billiga lefn.-kostn. Begär nya prosp. Läk. Dr. O. Reimers, Tyringe.

Ulricehamns Sanatorium o. badanst. Öpp. året om. Vidstr. skogsomr. Mer än 300 m. öfv. hafvet. Alla brukl. badf., älv. elektr. Läk.: Joh. A. Andersson, Ulricehamn.

Varberg Hafsbad och gyttjebadanstalt. Bästa hafsbad, spec. gyttjebad. Elektr. ljusb. Billiga afgifter o. lefnadsmkostnader. Läk. Dr Olof Sandberg, Stockholm.

Wermlands Eda Vattenkuranst. o. Järnkälla, 10,6—20/8. Högst läge. Skogsklimat. Alla brukl. badf. spec. gyttje- o. kolsyreb. Läkare: J. Kinberg, Stockholm.

Visby med strandb. Kneipp-Byn. Reum. o. spec. nervsjukd., hypnot. beh. Spärv. t. staden, luft- hydorr o. solb. i skog. hafsb. v. öpp. sandstr. Läk.: K. Kallenberg, Sthlm.

Öregrund Hafsb.-anst. Härl., friskt läge. Goda o. bill. lefn.- förh. Lifl. ångbåtskommunikationer. Gyttje- & Nauheimerbad. Läk.: Viktor Huss, Öregrund.

Östhammar Skyddt. läge v. vik af Ålandshaf. Många badf. Tvålmass.-b., Talb.-b. El. ljusb. m. m. Härl. hafsb. o. skogsluft. Bill. Läk.: Edvin Falck, Östhammar.

Nya ypperliga specialputsmedel för lackläder. Möjliggöra en fullt rationell vård.

Vikings Lack-Pasta

i burkar à 50 öre

är ett skydds- och konserveringsmedel, avsett att i långsta möjliga tid bevara lackeringens ursprungliga glans och smidighet, vilka den bibehåller och förhöjer samt — om för- lorade — i de flesta fall kan återställa.

Vikings Lack-Puts

i askar à 50 öre

är ett renoveringsmedel, avsett för putsning av äldre lackläder, slitna och skrapade ställen, samt igenfyllning och ut- jämning av rispor och sprickor.

Om ej Eder handlande för dessa putsmedel, kan minst 2 st. burkar eller askar erhållas franco direkt från fabriken.

Tillverkare:

Industri-Aktiebolaget Viking, Örebro.

OBS! På grund af dyrtiden har Kurortföreningen uttalat sig för en förhöjning i år af minst 10 à 15 proc. à de vanliga priserna.

LEDIGA PLATSER

MOT FRITT VIVRE eller liten lön får barnkär, enkel, helst sykkunnig flicka plats. Jungfru finnes. Svar m. foto till »Högst 12», Uddevalla.

ENSAMJUNGFURU, absolut kunnig i så väl finare som enklare matlagning, erhåller förmånlig plats den 24 april i läkarehem, två pers. hush. Betyg, rek. o. foto torde sändas snarast till »Gott hem, Västergötland», Iduns exp.

KVINNLIG TRÄDGÅRDMÄSTARE, kunnig och intresserad, erhåller plats på egendom i Småland fr. 8 apr. — 1 nov. detta år. Svar med betygsskrifter och löneanspråk till Fr. herrinnan L. Bennet, Osaby pr Växjö.

HUSFÖRESTÄNDARINNA, af bättre familj, 28—38-årig, bildad, enkel, med fördelakt. yttre, sökes nu eller senare af oberoende, representativ, bildad ungarl. (ensam person). Uppl. sv. ref. och foto till »Tryggad framtid», Sydsv. Dagbl. Lund.

TRÄDGÅRDSKUNNIG, bildad flicka, något hushållsvan sökes. Svar till »Framtidsplats», Allmänna Tidningskontoret, Gefle.

ENKEL, BÄTTRE FLICKA, barnkär och kunnig i allt som förekommer i ett bättre, ordentl. hem, erh. god plats i Göteborg som husmoders verkliga hjälp vid vården af två små barn samt husets skötsel. Två jungfrur finnes. Svar med betygsskrift och uppg. & ref., helst åtföljda af foto, till »Frisk och pålitlig», Iduns exp.

EN ENKEL, snäll och anspråkslös flicka önskas att undervisa nybörj. i musik och läsn. samt för öfrigt hjälpa till i hemmet. Svar till »L. S.», Eskilstuna p. r.

ENSAMJUNGFURU, pålitlig och intresserad af matlagning får god plats i fem (fullvuxna) persons hushåll. Svar till »Pålitlig», Iduns exp. f. v. b.

VÄRDINNA om 25—35 år t. tjänstem. Kontorsfrk., Hush.-fr., Kammarj. Hushåll. t. herre, Sjuksköt., 38 Malm-skulln.-g. J. Larsson & Co., Sthlm.

FRISK OCH SNALL flicka omkr. 15 år erhåller genast plats mot mindre lön att gå tillhanda i bättre hem på landet. Familjemedlem. Sv. med fotografi till »Femton år» Allm. Tidningskontoret G. Ad. Torg Stockholm f. v. b.

ANSPRÅKSLÖS, FRISK BÄTTRE flicka erh. genast plats i godt hem att vara husmodern behjälplig med inom hemmet förek. göromål, däri inbegripet vården af mindre barn. Kunnighet i enklare sömnad önskvärd. Jungfru finnes. Sv. med uppg. & pret. m. m. under adr. »Barnkär», Borås p. r.

ENKEL, FRISK, SNALL O. GLAD ung flicka, som vill åtaga sig en ensamjungfrus sysslor, kunnig i matlagning, bakning o. d. erhåller mycket god plats att tillsammans med husmodern sköta ett hem. Sv. med foto, betyg eller rek. till »Apotekarefamilj», Iduns exp. f. v. b.

Husmodersplatsen vid Stiftelsen »Nybygget» (egend. Johannesdal, 6 flickor) är ledig till ansökan. Sökanden må ej vara äldre än 36 år, bör vara fullt kompetent att med ordning och omtanke förestå hemmet och hushållet samt med ömhet och intresse vårda barnen. Förmåner: 600 kr. och allt fritt. Muntliga och skriftliga rekommendationer ställas till fröken D. Petersen, Johannesdal, Bokhandeln, St Nygatan 32, Stockholm. A. T. Petersberg 5.

Föreständarinneplatsen vid det & Djursholm befintliga Småbarnshemmet (14 mödrar och 28 barn) är ledig att tillträdas den 1 oktober 1916. Ansökningstid från nu intill den 1 augusti. Kortare eller längre vikariat från den 8 april. Närmare upplysningar lämnas kl. 1—3 & Svenska Fattigvårdsförbundet, Lästmakaregatan 6, Stockholm, dit även ansökningar böra insändas.

Att förestå hushållet från slutet af april hos ofgift skogsförvaltare på landet sökes person, som helst bör ha genomgått hushållsskola samt vara intresserad af trädgårdsskötsel. Hjälptill grofsysslor och för öfrigt, då det erfordras. Svar med foto och referenser, ålder och löneanspråk till »Värmlands» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Elever i gobelinväfnad emottagas hos A. Melie Fjesta d, ARVIKA, Racksta.

Kvinnlig arbetskraft inom såväl hennens som andra kvinnliga arbetsområden kan Ni med bästa resultat

erhålla genom att sätta in en annons i IDUN, specialorganet för kvinnliga platsannonser af alla slag.

En platsannons — 10 mm. stor — kostar endast 2 kronor. För större annonser beräknas ett pris af 25 öre pr mm. därutöver.

Barnsköterska.

Pålitlig, oexaminerad barnsköterska kunnig i sömnad, sökes till Skåne för en tvåårig gosse. Helårsplats. Svar till »Frisk o. glad» jämte foto, löneanspråk och rekommendationer under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Översköterskebefattning, samt vikariatsförordnanden för översköterskor, & sjukhuset vid Långbro, finnas till ansökning lediga. Närmare meddelanden lämnas af föreständarinna & manspaviljongen adress Sjukhuset vid Långbro, Älfsjö.

Handarbetslärarinna Vid Grimslöfs Folkhögskola i Kronobergs län finnes för instundande sommar (1 maj—slutet af okt.) plats för lärarinna, fullt kompetent att undervisa i olika slag af sömnad, stickning och brodering eller eventuellt väfnad. Lön 500 kr. jämte möbleradt rum. Till styrelsen ställda ansökningar böra före den 17 april insändas till Fil. Dr J. E. Strandmark, Grimslöf.

Husföreständarinna sökes till ett landthushåll på sex familjemedlemmar och fyra tjänstgör. Sökanden bör ej vara för ung och förut innehaft liknande anställning. Svar till »Landtgård», Iduns exp. f. v. b.

Köksföreständarinnebefattningen

vid Gellivare lasarett kungöres härmed till ansökan ledig att tillträdas den 1 juni. Sökande skall vara fullt kunnig i matlagning samt i skötsel af ångkök. Löneförmaner 500 kr pr år jämte fritt vivre. Ansökningar, åtföljda af betygsskrifter och öfriga intyg som sökande önska åberopa för att styrka sin kompetens, skola vara hit inlämnade senast den 8 april.

Gellivare den 6 mars 1916.

LASARETTSDIREKTIONEN.

PLATSSÖKANDE

ENKEL, bättre flicka önskar plats, kunnig i enkl. o. finare matlagning, bakn., konserver. m. m. Betyg finnes fr. hushållsskola och tvååriga platser. Önskar anses som familjemedl. Sv. t. »22 år», Hagfors p. r.

UNG BÄTTRE FLICKA, kunnig i matlagning och för öfrigt ett hems sköt. önskar plats att ensam sköta litet hem i familj eller hos äldre bildad herre. Svar till »Våren 1916», Lund p. r.

BÄTTRE FLICKA, van vid ett hem förek. arb. önsk. plats som hjälp o. sällskap. Svar inom 14 dagar mkt »Familjemedlem», Karlskoga p. r.

LANDTRUKÄREDDOTTER söker plats i större, bättre landbrukarehem att gå frun tillhanda. Önskar anses som fam.-medl. Sv. t. »Kunnig», Örebro p. r.

UNG, MUSIK. FLICKA önsk. plats i fin fam. som husmoderns verk. sällsk. o. hjälp. Är van att undervisa i pianomusik. Äfven sykkunnig. Önsk. få anses som fam.-medl. Sv. till »Elin familjemedlem», Iduns exp.

HVAR FINNES DEN HUSMODER som i sitt hem låter enkel, frisk och stark 21 års småländska lära alla i ett bättre hem förek. göromål. Har genomg. folkhögskola och äger utm. rek. fr. flerårig plats i prästfamilj. Tacks. för sv. till »Maj 1916», Iduns exp. f. v. b.

PLATS SOM HUSHÅLLSFÖROKEN el. husförest. önskas af bättre flicka till herrgård på landet. Betyg från hushållsskola. Genomg. f. n. 3 1/2 mån. kurs vid Sthlms förmånst. hotell. Kunnig i finare handarbeten. Svar till »1 maj», Iduns exp.

ENKEL ANSPRÅKSLÖS FLICKA önskar plats som husmoders hjälp och sällskap. Van vid alla inom ett hem förefallande göromål. Gärna prästgård. Svar till »Våren 1916», Ludvika.

25-ÅRIG FLICKA söker plats som husmoders hjälp. Genomgått slöjd- o. hushållskurser. Sv. t. »Familjemedlem», Bokhandeln, F i n s p o n g.

19-ÅRIG FLICKA önskar snarast möjligt plats i fam. som husmoderns hjälp o. sällsk., helst i Sthlm el. dess närh. Är något kunnig i skrifgöromål. Svar till »Familjemedlem B. S.», Iduns exp.

ENKEL ORDENTL. FLICKA söker plats till landet att hjälpa till med hvarjehandla sysslor i trädgård eller dyl. Tacksam för svar till »Längtan till landet», Iduns exp.

ENKEL, REALSKOLEBILDAD, ung flicka önskar plats i familj att läsa med barn och delt. i förek. sysslor; kunnig i handarbete. Bet. o. ref. finnes. Tacks. för sv. till »Maj», Huskvarna annonskontor, Huskvarna.

SNALL OCH VILLIG FLICKA önskar plats som barnfröken. Svar inom 14 dagar märkt »Greta», Karlskoga. **GEBILDETE, ORDENTLICH** deutsche, mit korrekter Aussprache, nicht kundig in der schwed. Sprache, wird Mitte Juni als Hülf und Gesellschaft gesucht. Photo, Hehaltsansprüche, gute Referenzen zu senden an »Frau I. G.», S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm f. v. b.

EN ENKEL och glädlynt 19-årig flicka kunnig i linne- och klädnings-sömnad önskar plats i bättre fam. Sv. till »G. L.», Sala p. r.

BÄTTRE PÅLITLIG landbrukardotter som för närvarande genomgår praktisk skola och van på egen hand sköta hushåll önskar plats i familj där jungfru finnes. Svar till »Axiv», Praktiska skolan Karlskoga.

UNG FLICKA från godt hem önskar plats nu genast, gärna på landet, att vara till hjälp vid alla i ett hem förekommande sysslor. Genomgått hushållsskola. Tacksam för svar till »Hjälptill sällskap», Borås p. r.

SOM HUSMOR i godt hem, där ordning och praktisk duglighet och sparsamhet värderas, söker medelålders flicka plats. Antingen hos ensam person, där hjälp kan påräknas till grofsysslor eller i familj, där jungfru finnes. Sökanden är barnkär och van att omhändera barn. Innehar värninneplats men önskar ombytte. Fina rek. Svar till »Ordning och hemtrefnad», Gefle p. r.

SEMINARIEBILDAD, undervisningsvan tyska af god familj, 24 år, senast innehaft plats som lärarinna i svensk helpension i 3 år, önskar anställning som lärarinna i familj el. skola till sommaren el. hösten (helst i mellersta el. norra Sverige). Behärskar engelska och franska samt någorlunda svenska. Komp. att undervisa i alla vanliga skolämnen. Latin (Caesar). Lön, bet., ref. Svar till »Läkaredotter», Iduns exp. f. v. b.

20 ÅRS HALLANDSTOS (ex. fr. småskoll.-sem., vackra bet. o. ref.), som förut inneh. plats i familj, nu vik. vid folkskola, söker inst. läsår plats till godt hem att undervisa nybörjare (äfven i musik). Svar innan 10 maj t. »Hallandstös i fjällen», Iduns exp.

SJUTTONÅRIG FLICKA, som genomgått samskolas tredje klass, önskar plats i prästfamilj eller & herrgård i Södermanland eller söder om Sthlm, att gå frun tillhanda. Är villig delt. i alla husl. görom., dock önskas ett godt bemötande samt att blifva anedd som medlem af familjen. Svar emotes tacksamt till Dagmar Wirén, Gellivare.

19-års flicka önskar komma i bättre hem (under sommaren) såsom husmoders hjälp. Är äfven villig att efterse barn. Svar till »G. B.», sommaren 1916, Iduns exp.

18-årig, bättre flicka som är kunnig i enklare matlagning, bakning och servering, önskar plats i god familj; är villig sköta alla inom ett hem förekommande sysslor men önskar anses som familjemedlem. Löneanspråk: 10 kr. i månaden. Sv. till »Glädlynt», Iduns exp.

Studentska med seminariebildning och två års tjänstgöring vid folkskola önskar till hösten plats som guvernant för undervisn. inom elementarsk. lägre kurs. Svar till »Anna-Stina», Dalboda p. r.

Engelbrekts förmedlingsbyrå, 115 Valhallaväg. 2 tr., Stockholm, anskaffar exam. sjuksköterskor och barnsköterskor, värdinnor, hushållerskor, barnfröknar. Förmedlar rum, inackorderingar. Orders om uppköp. Råd och upplysningar. Fern exp. Reell behandling garanteras. Brefporto 20 öre. Riks 171 81. Allm. 241 13.

Sjuksköterska önskar plats att biträda läkare eller på privatklinik. Svar till »Syster J.», Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

Språkkunnig barnsköterska önskar plats, helst & större landtegendom, 15 april eller 1 maj. Sv. till »Barnkär», Nerikes Allehandas kontor, Örebro.

En 25-års flicka från godt hem önskar plats att gå frun tillhanda i bättre familj. Kunnig i enkel matlagning och sömnad äfvensom skrifgörom. Familjemedlem. Svar till Postfack 14, Ljungbyhed.

En anspråkslös flicka önskar plats, helst på landtegendom, att vara frun behjälplig med i ett hem förek. göromål. Tacksam för svar till »Maja», Västerlösa p. r.

INACKORDERINGAR.

HVILA PÅ LANDET. I sund trakt af mellersta Sverige. Treflig bostad. Tillmötesgående i mest möjliga grad. Moderat pris. Ref. lämnas. Sv. t. »God omvårdnad», Iduns exp. f. v. b.

Husmödrar som önska sälja

Matvaror, Bär, Konserver, Frukter, alla slags Väfnader, Handarbeten m. m. torde anmäla detta till vår Byrå, som åtager sig alla slags försäljningar mellan hem i landsorten och Stockholm. **Husmödrarnas Centralförmedling**, Jakobsgatan 20, Stockholm. R. T. 128 84. A. T. 23 13. 10—5.

INACKORDERING för ung flicka af god familj sökes på herrgård på landet för att lära sig deltaga i alla husliga sysslor samt få behandlas som familjemedlem och deltaga i familjens ungdomslif. Sv. t. direktör E. Tigerschiöld, Strandvägen 7, C Stockholm.

KONFIRMATION! Flickor, ett par tre stycken kunna jämte inackord. erhålla undervisning för konfirmation i sommar i treflig prästgård i Småland, Växiötrakten, tillsammans med kyrkoherdens egen dotter samt min dotter. Närmare hos fru Augusta Palmgren, Nybrog. 11 A., Stockholm.

FÖR 50 ÅRS. BILDAD KVINNA med periodisk belyse för att dricka, önskas inackordering på sjukhem eller privat. Behöfver goda mänskliga kring sig. Glad, arbetsvillig, skicklig i flera språk. Deltager gärna i bättre inom ett hem förek. göromål. Svar med uppgift om pris och villkor till Jonson, Begravningsbyrå, Flemminggatan 1, Stockholm.

Konfirmationsundervisning jämte hel inackord. för en, ev. två ynglingar (kamrater) i 2:dra gymnasieringen önskas under stund. sommar hos prästfamilj i vacker trakt, där god omvårdnad och tillfälle till stärkande friluftslif gifves. Svar med uppgift & pris och ref. till direktör Holming, Göteborg.

Furudals pensionat gammal bruksherrgård i v.a. Dalarna. Skogrik, hög trakt (230 m. ö. h.) vid Öre älf. Jakt och fiske. Bek. sv. utmärkt rekreatjonsort. Uppl. Sv. Tur.-För. eller Fru G. Wuttke, Furudal. Rt. 2 c.

Lektorinnan Vilma Erikssons Hvilohem, beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Inackorderingspris kr. 3:50 pr dag, 80 & 90 kr. för mån. Adr. Högåsen, Arvika. Bröstklena mottagas ej!

Inackordering i familj på landet önskas för en 15 års yngling, helst på ställe, där deltagande i åkerbruksarbete kan ske. Svar till »Realist» åtföljdt af referenser insändas till Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

I vackert beläget hem på landet i Skåne önskas till sällskap åt 18-årig bildad tyska, ung flicka som inackordering. Referenser önskas och gifvas. Sv. t. fröken Lilly Bergh, Höör.

Sommarkonfirmation med sex veckors kurs, anordnas med början den 26 juni. Tillfälle till inackordering. Naturskön trakt invid sjö. I närheten Tyninge badanstalt. Före 1 maj anmälan eller förfrågan: Olof N. Fredfeldt, kyrkoh., Finja.

CLOETTAS GULD-CACAO

I vidstående förpackning säljes överallt

1 HEKTO 45 ÖRE

VÅRA SMÅ

”SLITVARGAR”

behöfva nya kläder nu till sommaren!

PRENUMERERA NU GENAST PÅ

”BARNGARDEROBEN”

Illustrerad månadstidning för barnkläders förfärdigande.

Prenumeration verkställs å närmaste postanstalt eller bokhandel. Priset är: för 3/4 år Kr. 2:40, halfår 1:60, kvartal 90 öre. Lösnummer portofritt mot 30 öre i frimärken till

Iduns Expedition, Stockholm.

Doktor Bjerkes Ögonklinik
LINKÖPING.

D:r Heilmans
ELECTROMEDICINSKA INSTITUT-
NERVSJUKDOMAR och REUMATISKA
AKOMMOR.
Kungälvsplassen 2, Göteborg.
Tel. 4546.

Gymnastikdirektörsexamen
afsläppts efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar den 14 sept.
Prosp. gen. **Kapten J. Thulin, LUND.**

Kurs i massage och Sjukgymnastik
STOCKHOLMS
MASSAGE- & GYMNASTIK-INSTITUT
Biblioteksgatan 28
Begär prospekt!

Doktor A. Kjellbergs
kurs i massage och sjukgymnastik.
Begär prospekt! Stockholm.
Mästersamuelsgatan 70.

Med. D:r E. Kleens
ett-åriga kurs i Massage och Sjukgymnastik (för damer) börjar den 1 okt. kl. 10 f. m. Nr 37 Mästersamuelsgatan, 7 tr. upp. Prospekt begäres städes under adress Engelbrektsgränd 43 B. II.

Mélanogène,
Dioquémare — färgar hår, skägg och ögonbryn — håller färgen i månader. Pris kr. 5.— + porto. Försänd. disk.
Franska Parfymmagasinet,
Hoflev. 21 Drottninggatan 21, Stlm.

Afmagringsvälg,
absolut verkande — oskadlig. Pris kr. 4:50 + porto. Förs. disk.
Franska Parfymmagasinet,
Hofleverantör.
21 Drottninggatan 21.

VÅRDA HÅRET
om det är sjukt eller friskt, och använd
ZIWERTS' EXTRAIT VEGETAL.
Bästa hårkonservingsmedel. Finnes till salu hos frisörer och i parfymaffärer samt hos
Kungl. Hofleverantör
ZIWERTS EFTFR., GÖTEBORG.
Återförsäljare rabatt.

"FINN's"
Hårvatten
det yppersta för håret.
Befriar från mjäll och klåda, hindrar hårafvall.
Erhålles till 2 kr. från
Finn, Ljungby I.

Tvätt!
Tvättning och mangling af privatkläder utföres på ett i allo förstklassigt sätt i Mälarebadets Tvätt- & Strykinrättning till ett pris af 33 öre pr kg. för tvättposter öfverstigande 30 kg. Afgiftsfri af nämtning och hemsändning.
Allm. 9344. Riks 3815.

Bästa Garderobs-Klosetter
ÖREBRO KLOSETTFABRIK, Örebro

Damer! Vårda Eder hud!
Genom att hvarje afton massera händer och ansikte med **Skin-Food** erhåller Ni en frisk och ungdomlig hy. Finnes hos samtliga parfym- och irogaffärer.

ÅRETS ANDRA

kvartal har nu påbörjats och det gäller därför för alla våra ärade kvartalsprenumeranter, som ännu icke förnyat prenumerationen på Idun, att

OFÖRDROJLIGEN

göra detta.

Endast därigenom kan afbrott och oregelbundenhet i tidningens expediering undvikas.

PRENUMERERA DÄRFÖR GENAST!

Vördsamt
IDUNS EXPEDITION.

Lektioner i Linnésömnad,

(äfvén blusar, underkjolar, skjortor, barnkläder.)
Elever mottagas dagligen 10 jan.—10 juni, 15 sept.—15 dec.

Eva Egnér. Karin Egnér.
Sibyllegatan 36, Stockholm. A. T. 21004

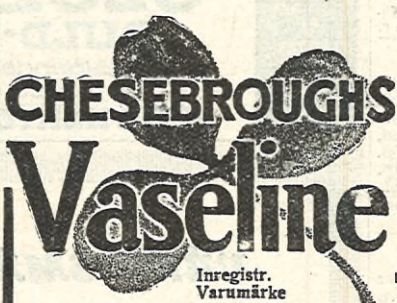
Äarna
I Salatrakten. Kurserna börja 1 maj. Rum och kost ca 38 kronor i mån. Friplatser och stipendier (intill 75 kr.)
Bästa lärarkrafter - Tidslig utrustning
Prospekt från Rektor **Bosson, Äarna.**

Övre afdelning: Nynärdd kurs för elever m. god underbyggnad, som önska ökad allmänbildning — även såsom förutbildning för t. ex. lärarinnebana, skolköks-, sjukhus-, kontors- ell. socialt arb. Svenska språk, bokför., kulturhistoria, samhällslära, fysiologi m. fl. ämnen (delvis valfria). 3 mån. kurs. Kursavg. 30 kr

PRIVATA HÖGRE LÄRARINNESEMINARIUM I STOCKHOLM
Riddaregatan 23.

En lägre, tvåårig kurs. Afgångsexamen därifrån medför lägre kompetens. En högre kurs, afd III, a/sedd för fackutbildning. Afgångsexamen från denna kurs medför högre kompetens. Ansökningar till afd. III, äfvensom till afd. II, i vilken några platser finnas lediga, böra insändas snarast möjligt.

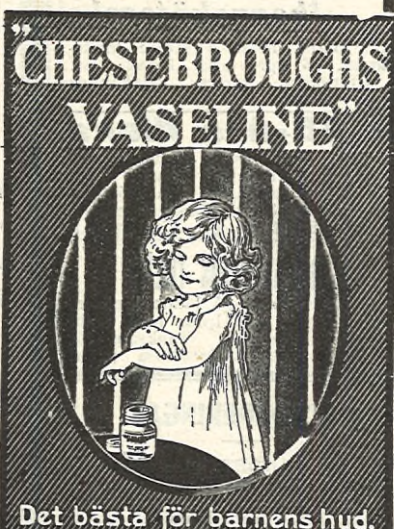
Inträdesexamen (i föreskrifna ämnen) till seminariets första afdelning tager sin början den 6 juni. (Ett antal platser tillsätts efter inträdesexamen vid höstterminens början). Ansökningar jämte betygsskrifter, frejde- och läkarebetyg, böra vara insända före den 30 maj. Upplysningar lämnas af läroverkets föreståndarinna, Fröven **Sofi Andersson.** Mottagn Onsd. och Lörd. kl. 1—2. **STYRELSEN.**

»Den bästa vän, du någonsin kan få»

Med detta preparat kan man lindra och bota många krämpor. En liten burk **Chesebroughs Vaseline** kostar endast 25 öre och befriar dig från skroflig hud, smärre sår och brännskador, och om du låter en liten smula smälta i munnen, lindrar det hosta, heshet och inflammation i halsen. Profask å 10 öre erhålles öfverallt.

Det är fullkomligt utan smak.
Hvarje apotekare, såväl som större kemikalie- och parfymaffärer hafva det till salu, men se noga efter, att fabrikenlens namn **Chesebrough Mfg. Consd. New York, U. S. A.** återfinnes på hvarje förpackning.
Filial i London, 42 Holborn Viaduct
Var försiktig med efterapningar. De skada i stället för att hjälpa dig.

Det bästa för barnens hud.

Bränslebesparing!

Köp **Äggbriketter** à Kr. 4.75 pr hl. passande för kokspisar och eldning på galler i kakelugnar.
JOH. LUNDSTRÖM & Co. A.-B. Riks- och Allm. Telefon Namnanrop "LUNDSTRÖMS"

Strängnäs Hushållsskola.

Husmoderskurser 10 april—30 maj samt 3 juni—12 augusti. Grundlig undervisning. Godt hemlif. Trefliga rum Prospäktgen **Fru M. Braune, Strängnäs**

ÄRADE HUSMODRAR! Hvarje ekonomisk och intelligent fru bedes i eget intresse sända sin adr. till Konditor **Fredrikson, avd. 3, Storg. 26, Östersund,** så erh. gratis ett högst förmånligt meddelande.

TVA UNGA norrländskor önska gå igenom hushållskurs i Stockholm, Uppsala eller dess närhet, 3 mån fr. 1 maj. Sv. m. prisuppg. torde godhetsfullt sändas till »L. o. H.», Iduns exp. f. v. b.

BOKBINDERLEKTIONER gifvas. Bind Edra böcker själf! Amatörverktyg till salu. **Anna Ericsson Kommandörsg. 26 I, Sthlm. A. T. 29217.**

ALLA HUSMODRAR kunna spara i dyrtid gen. att utf. kem. tvätt i hemmet. Utförlig lätt beskr. å behandl. af alla plagg o. färger för end. 5 kr. Sv. t. »Verkl. kunniga», Iduns exp.

Absolut säkert!

Efter 4 dag. återfås allting som sändes till **A. Borg** i Helsingborg att »kemiskt rensas i Benzol» eller färgas. Öfverlägset. Förstklassigt. Billigast i hela riket. Fraktfritt hit från alla stationer i hela riket.

Hemmes Bakbok

Min nyligen utgifna bok i tid- o. bränslebesparande bakning efter nya idéer (70 recept), från grofbröd till gräddtårter och efterrätter erhålles mot ins. af 60 öre i frimärken eller pr postförskott. **Fru Elin Nyström, Kristianstad.**

Sjuksköterskeelever

emottagas å Kustsjukhuset på Styrsö. Kursen förberedande, räcker 3 mån. Afgift 30 kr. pr mån. för allt. Ansökningar åtföljda af präst- och läkarebetyg samt rekommendationer insändas till föreståndarinnan.

Damer

med stor bekantskapskrets kunna erhålla försäljning af högkvaliteradt te. Svar med referenser till »Ceylon» Gumæli Annonsbyrå, Malmö.

E. AHLIN

ADVOKAT- & PRIVAT-DETEKTIVBYRÅ

Telegrafadress: NILHA.
Telefoner: Riks 9197 Allm. 10602.
Uppdrag utföres fermt och punktligt; billigt arvode.

Elever i matlagning och bakning

emottagas å Ombergs Turisthotell, Alvastra. Anmälan före 1 maj.

Göteborgs Enskilda Handels-Gymnasium
Kungsgatan 46, Göteborg.
Förmånligaste enskilda handelsläroverk för elever med högre förkunskap.
Sommarskurs Handelskurs Gymnasialkurs
10/6—10/9 10/9—10/12 10/9—10/5
Begär prospekt!

Ingenieur-Akademie
Wismar a. d. Ostsee
f. Maskin- Elekt. Ing.
Byggnadsingenjör. o. Arkitekt.
tur. Specialkurser för järnbe-
tongarbeten, Skeppsbyggeri, Automobil-
och Luftskeppsmotorer.

Karlskoga
praktiska läroverk
för kvinnor

Sommarskursen skola för utbildande av praktiskt dugande kvinnor, grundad 1893, börjar 15 maj. Skola för Allmänbildning, Husmodersskola, Realskola, Folkhögskola. I Folkhögskolan stipendier 25—125 kr. Erhålles 1:a pris med diplom för guldmedalj i vävnad, sömnad och konstslöjd m. fl. Slöjdlärover utbildas. Goda platser erhållas. Praktiska skolan för män börjar 1 nov. Prospekt mot dubbelt porto.
Adr.: **Karlskoga. JOH. LINDHOLM.**

Husmoderskolan
i Karlstad.

Matlagningskurs, omfattande 6 veckor, tager sin början den 1 maj. Prospekt på begäran.
Riktel. 812. **Nancy Enwall.**

Kvinnliga Folkhögskolan, Molkom,

Grundad 1892 —
Nästa kurs 10 maj—12 augusti. Underv. i vanliga folkhögskoleämnen samt kvinnlig slöjd (slät- och konstvävnad, sömnad, knyppling, broderi m. m.). Läge mellan skog och sjö i en af Värmlands vackraste trakter. Stor lärarepersonal. God och billig inackordering på skolans välinredda Elevation. Samtidigt pågår Husmodersskolan, där högst 12 elever, vilka förut genomgått folkhögskola eller läroverk, mottagas. Prospekt erhålles af föreståndaren, **Fil. d:r Hjalmar Heden, adr. Molkom.**

Tillfälligtvis

är vi i stånd att sälja ett i dessa dagar inkommet stort parti

Prima äkta

Esprits

såväl svarta som hvita till nedanstående prislägen:

N:r 0 13 cm. långt å 20 öre pr strå,
N:r 1 15 cm. långt å 29 öre pr strå,
N:r 2 18 cm. långt å 38 öre pr strå,
N:r 3 20 cm. långt å 47 öre pr strå,
N:r 4 23 cm. långt å 58 öre pr strå,
N:r 5 26 cm. långt å 70 öre pr strå,
N:r 6 29 cm. långt å 87 öre pr strå,
N:r 7 31 cm. långt å kr. 1:03 pr strå,
N:r 8 34 cm. långt å kr. 1:14 pr strå,
N:r 9 38 cm. långt å kr. 1:22 pr strå,
N:r 10 40 cm. långt å kr. 1:29 pr strå.

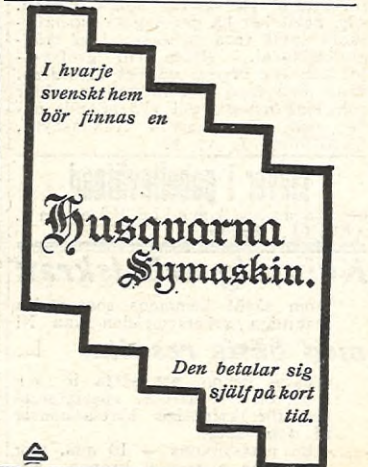
Samtliga Esprits levereras i storlek om 5, 10, 15, 20, 25, 30, 40 strån. Ett gynnsammare tillfälle till inköp af Esprits till ofvanstående priser gifves ej, ty dessa priser understiga med 60 proc. detaljaffärernas. Besök vår lagerlokal å Stortorget n:r 3, 1 tr., eller skrif till oss ty vi sända dessa till landsorten pr efterkräf med rätt att återfå penningarna därest varan ej utfaller till belåtenhet. Om referenser lämnas, äfvén utan efterkräf.
För beställningar inkomna senare än 14 dagar efter tidningens datum garanteras ingen leverans.
Begär vår katalog öfver alla slags hattprydnader samt strutsboor och solfjädrar, som sändes gratis.

MODEIMPORTEN

Rikst. 47 25.
(Stortorget n:r 3, 1 tr.) Malmö.

Turkiska badet

i Malmörsgbadet är öppet hvarje torsdag för damer. Yppersta medel för bibehållandet af smärt figur och fin hy. Badet är angenämast, om man är flera i sällskap. Pris före kl. 12 kr. 1.50, efter kl. 12 kr. 1.75.

Den betalar sig själf på kort tid.
Idun utgives denna vecka i A och B.